

บทที่ 4

ผลการวิจัย

สำหรับผลการวิจัยในบทนี้ จะนำเสนอเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่หนึ่ง: สภาพทั่วไป สถานการณ์ด้านการเกษตร ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนที่สอง: การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน (SWOT Analysis) เพื่อสร้างกลยุทธ์ ทิศทางหรือนโยบายในการพัฒนา ส่วนที่สาม: ผลการวิเคราะห์ AHP พืชทางเลือกประเภทพืชไร่ พืชสวน และพืชผักที่เหมาะสมในจังหวัดแม่ฮ่องสอน ส่วนที่สี่: ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกที่เหมาะสมของพืชทางเลือกในจังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยวิธี AHP

4.1 สภาพทั่วไป สถานการณ์ด้านการเกษตร ของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.1.1 สภาพทั่วไปทางภูมิศาสตร์

ที่ตั้ง ขนาด และอาณาเขตติดต่อ

จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นจังหวัดชายแดน ห่างจากกรุงเทพมหานครมากที่สุดในภาคเหนือด้วยระยะทางประมาณ 924 กิโลเมตร จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีขนาดพื้นที่ประมาณ 12,681.259 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 7,925,786.875 ไร่ พื้นที่มีรูปร่างเรียวยาวจากทิศเหนือจรดทิศใต้ มีความยาวประมาณ 250 กิโลเมตรและความกว้างประมาณ 95 กิโลเมตร เป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของภาคเหนือ และเป็นอันดับ 7 ของประเทศ อาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง และประเทศเพื่อนบ้าน คือ จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีแนวพรมแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ รวมระยะทางประมาณ 483 กิโลเมตร โดยเป็นพื้นดินประมาณ 326 กิโลเมตร เป็นแม่น้ำประมาณ 157 กิโลเมตร แบ่งเป็นแม่น้ำสาละวิน 127 กิโลเมตร และแม่น้ำเมย 30 กิโลเมตร ขนาดพื้นที่รายอำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ตารางที่ 4.1 : ขนาดพื้นที่แต่ละอำเภอในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ลำดับที่	อำเภอ	พื้นที่ ตร.กม.
1	อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน	2,483.115
2	อำเภอขุนยวม	1,698.312
3	อำเภอปางมะผ้า	798.375
4	อำเภอปาย	2,244.700
5	อำเภอแม่ลาน้อย	1,456.645
6	อำเภอแม่สะเรียง	2,587.425
7	อำเภอสบเมย	1,412.687
	รวม	12,681.259

(ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน)

ส่วนลักษณะภูมิประเทศมากกว่าร้อยละ 90 เป็นทิวเขาสูง และป่าไม้ โดยมีทิวเขาเรียงตามแนวเหนือ – ใต้ ขนานกันถึง 3 ทิวเขา ได้แก่ ทิวเขาดนงชัยตะวันตก เป็นแนวเขตแดนกับประเทศสหภาพพม่า ทิวเขาดนงชัยกลาง เป็นแนวเขตแดนระหว่างแม่น้ำยวม และแม่น้ำแจ่ม และทิวเขาดนงชัยตะวันออก ดินเขตจังหวัดเชียงใหม่ พื้นที่จังหวัดมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ตั้งแต่ 100 – 2,000 เมตร และลักษณะภูมิอากาศจังหวัดแม่ฮ่องสอนมีภูมิอากาศแบบร้อนชื้น โดยในฤดูร้อนจะมีอากาศร้อนจัด อากาศหนาวจัดในฤดูหนาว และฝนจะตกชุกในฤดูฝน นอกจากนี้จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีหมอกปกคลุมตลอดทั้งปี ทั้งนี้ มีสาเหตุเนื่องจากลักษณะภูมิประเทศที่เป็นหุบเขาสูงมีพื้นที่อยู่บนที่สูงเหนือระดับน้ำทะเล ทำให้มีอุณหภูมิสูงในตอนกลางวัน เนื่องจากถูกแสงแดด ส่วนในตอนกลางคืนจะได้รับอิทธิพลจากลมภูเขา ทำให้อากาศเย็นลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเมื่อความร้อนในตอนกลางวันลอยตัวขึ้นปะทะกับความชื้นของอากาศ จึงทำให้เกิดหมอกปกคลุม โดยทั่วไปในตอนกลางคืนสภาพภูมิอากาศจะมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนทั้ง 3 ฤดูกาล

จากข้อมูลของกรมป่าไม้ ในปี พ.ศ. 2560 พบว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพื้นที่ป่าไม้ ประมาณกว่า 11,267.70 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 88.85 ของพื้นที่รวมทั้งจังหวัด ประกอบด้วยพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ. 2509 เขตอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุทยาน และสวนรุกชาติ

ทรัพยากรชีวภาพ และความหลากหลายทางนิเวศวิทยา พบว่า จังหวัดแม่ฮ่องสอนที่มีความสูงจากน้ำทะเลปานกลาง ตั้งแต่ 100 - 2000 เมตร ประเภทของป่าไม้ที่พบในพื้นที่จังหวัดแม่ฮ่องสอน จึงมีทั้งป่าชนิดไม่ผลัดใบ ได้แก่ ป่าดงดิบชื้น ป่าดงดิบเขา และป่าสน และป่าชนิดผลัดใบ นอกจากนี้ยังพบป่าไร่ร้างและป่าไร่เลื่อนลอย พืชพันธุ์ไม้ในป่าส่วนใหญ่เป็นไม้มีค่า เช่น ไม้สัก ไม้เต็งรัง ไม้แดง ไม้ประดู่ ไม้ชิงชัน ไม้มะค่าโมง ไม้เต็ง ไม้รัง ยางเหียง ไม้พลวง ไม้ตะแบก ฯลฯ พืชพันธุ์ไม้ที่มีอยู่ทั่วไป ได้แก่ ไม้ไผ่ ผักหวานป่า ผักกูด ผักกูดคอย ผักพ้อคำ ดอกอาว (กระเจียว) สาบแล แคป่า เพกา ปูย่า ผักแว่น ผักหนาม สมอไทย มะขามป้อม พืชพันธุ์ไม้เฉพาะ มีผักส้มปี้ (หัวเหวน) ผักหนามโถ้ง (หมากลม) ดอกดิน เป็นต้น สัตว์ป่าที่พบได้แก่ เลียงผา กวางป่า เก้ง หมูป่า วัวแดง กระตัง เสือโคร่ง กระต่ายป่า กระรอก กระแต ชะนี นกกว่า 120 ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประมาณ 30 ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก 5 ชนิด สัตว์เลื้อยคลานประมาณ 30 ชนิด ปลาน้ำจืดประมาณ 30 ชนิด และแมลงกว่า 200 ชนิด

4.1.2 สถานการณ์ด้านเศรษฐกิจการเกษตรของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ประชากรภาคการเกษตร

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป 192,123 ราย แยกเป็น ประชากรผู้ทำงานในภาคการเกษตรจำนวน 113,406 ราย คิดเป็นร้อยละ 59.02 ของประชากรทั้งหมด ประชากรผู้ทำงานนอกภาคการเกษตร จำนวน 39,760 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 20.69 ของประชากรทั้งหมด (ที่มา ข้อมูล : สำนักงานสถิติแห่งชาติ ปี 2560)

จำนวนครัวเรือนเกษตรกร

จำนวนครัวเรือนทั้งหมด 82,054 ครัวเรือน โดยเป็นครัวเรือนเกษตรกรจำนวน 56,710 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 73.87 อำเภอที่มีสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกรต่อครัวเรือนทั้งหมดมากที่สุด คือ อำเภอขุนยวม อำเภอสบเมย อำเภอปาย และอำเภอปางมะผ้า ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 92.93 92.89 83.53 และ 87.16 ตามลำดับ สำหรับอำเภอที่มีสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกรต่อครัวเรือนทั้งหมดน้อยที่สุดคือ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน คิดเป็นร้อยละ 42.87

ตารางที่ 4.2 : จำนวนครัวเรือนและประชากรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

อำเภอ	จำนวน ครัวเรือน (ครัวเรือน)	จำนวนครัวเรือน		ประชากร		
		ครัวเรือน เกษตรกร (ครัวเรือน)	ร้อยละ ครัวเรือนเกษตร/ ครัวเรือนทั้งหมด	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)
เมือง	20,204	8,662	42.87	26,904	25,478	52,382
ขุนยวม	7,388	6,866	92.93	11,143	10,331	21,474
ปาย	9,974	8,331	83.53	14,979	13,758	28,737
ปางมะผ้า	6,747	5,071	75.16	9,493	8,707	18,200
แม่ลาน้อย	10,720	7,917	73.85	17,614	16,990	34,604
แม่สะเรียง	14,142	7,900	55.86	24,671	23,889	48,560
สบเมย	12,879	11,963	92.89	19,651	18,882	38,533
รวม	82,054	56,710	73.87	124,455	118,035	242,490

ที่มา : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2560

สถาบันเกษตรกร

จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีสถาบันเกษตรกร รวมทั้งสิ้น 4 สถาบัน จำแนกเป็น กลุ่มเกษตรกรจำนวน 22 กลุ่ม มีสมาชิกรวมทั้งหมด 610 ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรจำนวน 97 กลุ่ม มีสมาชิกรวมทั้งหมด 2,903 ราย กลุ่มยุวเกษตรกรจำนวน 47 กลุ่ม มีสมาชิกรวมทั้งหมด 1,741 รวม และกลุ่มวิสาหกิจชุมชน/เครือข่าย(ที่มาข้อมูล : สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดแม่ฮ่องสอน 2560)

โครงสร้างภาคการเกษตรของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

โครงสร้างการผลิต ณ ราคาประจำปี 2560 ประกอบด้วยสาขาหลัก คือ สาขาเกษตรกรรมฯ มีสัดส่วนร้อยละ 31.2 รองลงมา สาขาการบริหารราชการฯ มีสัดส่วนร้อยละ 18.1 สาขาการศึกษามีสัดส่วนร้อยละ 10.5 สาขาบริการด้านสุขภาพฯ มีสัดส่วนร้อยละ 9.1 สาขาตัวกลางทางการเงินมีสัดส่วนร้อยละ 8.0 สาขาบริการด้านอสังหาริมทรัพย์ฯ มีสัดส่วนร้อยละ 7.5 สาขาก่อสร้างมีสัดส่วนร้อยละ 4.2 และสาขาอื่นๆ รวมมีสัดส่วนร้อยละ 11.4 ประเมินการผลิตของจังหวัดแม่ฮ่องสอน คาดว่าขยายตัวร้อยละ 11.9 จากที่หดตัวร้อยละ 0.3 ในปีที่แล้ว เนื่องจากการผลิตภาคเกษตรและภาคนอกเกษตร ขยายตัวโดยมาจากสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ สาขาบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ สาขาการศึกษา สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคมเป็นสำคัญ

ภาคเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ 31.2 ของการผลิตรวมขยายตัวร้อยละ 14.4 สูงขึ้นจากร้อยละ 5.5 ในปีที่แล้ว โดยสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้ ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 13.8 จาก ร้อยละ 7.5 ปัจจัยบวกจากสภาพอากาศเอื้ออำนวย โดยมีปริมาณฝนและน้ำเพียงพอต่อการเพาะปลูกประกอบกับไม่ประสบภัยธรรมชาติและโรคระบาดรุนแรง รวมทั้งราคาพืชหลักอยู่ในเกณฑ์ดี เนื่องจากมีมาตรการช่วยเหลือจากภาครัฐ ูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่เพาะปลูกและเร่งการผลิต ทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น โดยในปีนี้มีผลผลิตข้าวเจ้า ข้าวไร่ ถั่วเหลือง กระเทียม พริกชี้หนู กะหล่ำปลี มีปริมาณสูงและสาขาประมงขยายตัวร้อยละ 53.2

ภาคนอกเกษตร มีสัดส่วนร้อยละ 68.8 ของการผลิตรวม ขยายตัวร้อยละ 11.0 จากที่หดตัวร้อยละ 2.3 ในปีที่แล้ว เป็นผลมาจากสาขาอุตสาหกรรม สาขาการขนส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน สาขาโรงแรมและภัตตาคาร สาขาการขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและคมนาคม สาขาบริหารราชการและการป้องกันประเทศรวมทั้งการประกันสังคมภาคบังคับ สาขาการศึกษา สาขาการบริการด้านสุขภาพและสังคมเป็นสำคัญมาจากนโยบายกระตุ้นการใช้จ่ายและเพิ่มรายได้ของภาครัฐ ทั้งมาตรการลดหย่อนค่าน้ำหนัก บ้านหลังแรก นโยบายการปรับเพิ่มเงินเดือนข้าราชการในระดับปริญญาตรี นโยบายการปรับเพิ่มค่าแรงขั้นต่ำ ส่งผลให้ผู้บริโภคมีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถจับจ่ายใช้สอยได้อย่างเต็มที่ โดยภาคเหนือตอนบน ยังได้อานิสงส์จากภาวะการท่องเที่ยวดีขึ้นต่อเนื่อง ทำให้การบริโภคขยายตัว

การผลิตทางการเกษตร

ด้านการเพาะปลูก จังหวัดแม่ฮ่องสอนมีพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ กาแฟ ข้าวนาปี ข้าวนาปรัง ข้าวไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ งามาว งามดำ ถั่วเหลือง กะหล่ำปลี พริกชี้หนูสวน และกระเทียม

กาแฟ : มีพื้นที่เพาะปลูกปี 2559/2560 จำนวน 38,762 ไร่ ผลผลิตรวม 962,282 กิโลกรัม โดยมีผลผลิตเฉลี่ย 1,940.50 กิโลกรัม/ไร่ อำเภอที่ปลูกมากที่สุด คือ อำเภอแม่ลาน้อย จำนวน 14,288 ไร่ รองลงมาคือ อำเภอปางมะผ้า จำนวน 8,322 ไร่ อำเภอปาย จำนวน 5,922 ไร่

ข้าวนาปี : มีพื้นที่เพาะปลูก ปี 2559/2560 จำนวน 93,865.50 ไร่ ผลผลิตรวม 41,668,124.09 กิโลกรัม โดยมีผลผลิตเฉลี่ย 491.72 กิโลกรัม/ไร่ อำเภอที่ปลูกมากที่สุด คือ อำเภอแม่สะเรียง จำนวน 21,877 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอแม่ลาน้อย จำนวน 21,230 ไร่ และอำเภอเมือง จำนวน 19,665 ไร่

ข้าวนาปรัง : มีพื้นที่เพาะปลูก ปี 2559/2560 จำนวน 1,834.50 ไร่ ผลผลิตรวม 1,272,874 กิโลกรัม โดยมีผลผลิตเฉลี่ย 693.85 กิโลกรัม/ไร่ อำเภอที่ปลูกมากที่สุด คือ อำเภอแม่ลาน้อย จำนวน 22,215 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอแม่สะเรียง จำนวน 19,909 ไร่ และอำเภอปางมะผ้า จำนวน 18,024 ไร่

ข้าวไร่ : มีพื้นที่เพาะปลูก ปี 2559/2560 จำนวน 1,834.50 ไร่ ผลผลิตรวม 1,272,874 กิโลกรัม โดยมีผลผลิตเฉลี่ย 693.85 กิโลกรัม/ไร่ อำเภอที่ปลูกมากที่สุด คือ อำเภอแม่ลาน้อย จำนวน 22,215 ไร่ รองลงมา คือ อำเภอแม่สะเรียง จำนวน 19,909 ไร่ และอำเภอปางมะผ้า จำนวน 18,024 ไร่

ตารางที่ 4.3 : พืชผลทางการเกษตรในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก (ไร่)	ผลผลิต/ไร่ (กก./ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)	มูลค่า (ล้านบาท)
กาแฟ	38,762	1,940.50	962,282	11.17
ข้าวนาปี	93,865.50	491.72	41,668,124.09	478.41
ข้าวนาปรัง	1,834.50	693.85	1,272,874	2.80
ข้าวไร่	120,408.75	347.83	34,156,577	384.03
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	2,226	861.78	1,918,330	319.71
งาขาว	808	129.37	91,985	2.91
งาคั่ว	1,918	107.33	171,456	5.66
ถั่วเหลือง *	53,932.25	625.22	8,176,950	233.99
กะหล่ำปลี	31,546	21,915.34	77,801,010	308.79
พริกขี้หนูสวน	6,094	469.41	2,827,985	164.69
กระเทียม	21,110	4,558.09	96,039,025	727.02

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดแม่ฮ่องสอน 2560

4.2 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

หลักจากผู้วิจัย เกษตรกร หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องร่วมกันประชุมเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการทำการเกษตร การปลูกพืชทางเลือกที่ผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภายใต้ความร่วมมือของชุมชน โดยประเมินศักยภาพในปัจจุบันและโอกาสในการพัฒนาในอนาคต ประกอบด้วย การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT Analysis) รวมทั้งการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน และความต้องการของประชาชน ปัญหาในท้องถิ่นจังหวัด ได้ข้อสรุปร่วมกันโดยมีรายละเอียดในการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมของ และกำหนดกลยุทธ์เพื่อเป็นทิศทางหรือนโยบายการพัฒนาในมิติที่สำคัญทุกด้านในพื้นที่ ดังนี้

จุดแข็งของจังหวัด (Strengths) ได้แก่ มีทรัพยากรป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และมีความหลากหลายทางชีวภาพ เกษตรกรในพื้นที่ที่มีความพร้อมในการปลูกพืชทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ภูมิอากาศบนพื้นที่สูงเหมาะสมต่อการผลิตพืชที่ตลาดต้องการ และมีพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านหลายช่องทาง

จุดอ่อนของจังหวัด (Weakness) ได้แก่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นเขตป่าอนุรักษ์การทำการเกษตรและการพัฒนาเป็นไปอย่างจำกัด มีการใช้สารเคมีในการทำเกษตร เกษตรกรยึดติดการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ขาดวิสัยทัศน์การพัฒนาอาชีพ และไม่มีสิ่งจูงใจในการเรียนรู้ และเกษตรกรบนพื้นที่สูงเป็นชนเผ่าที่ขาดการกระตุ้นหรือรื้อฟื้นในการประกอบอาชีพจากพืชใหม่ที่มีสู่ทางการตลาดดี

โอกาสของจังหวัด (Opportunity) ได้แก่ มีนโยบายภาครัฐเปิดโอกาสและสนับสนุนการพัฒนาในด้านต่างๆ อย่างหลากหลาย ทิศทางแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ศาสนาและวิถีชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และกระแสการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์

อุปสรรคของจังหวัด (Threats) ได้แก่ ปัญหาหมอกควันจากการไฟป่าหรือการเผาวัสดุทางการเกษตร ข้อจำกัดในระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติ และอุปสรรคในการคมนาคมทำให้มีต้นทุนการขนส่งสินค้าเกษตรค่อนข้างสูง

หลังจากได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับอุปสรรค จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับอุปสรรค ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูลแต่ละข้อดังกล่าว ทำให้เกิดกลยุทธ์ ทิศทางหรือนโยบายการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

1. อนุรักษ์ ป่าไม้ และเพิ่มความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพ
2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

3. ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย การปลูกพืชทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สร้างความตระหนักถึงการประกอบอาชีพพืชใหม่ที่มีความต้องการของตลาด และเตรียมความพร้อมสู่การเป็นเกษตรกรอินทรีย์

4. อนุรักษ์การใช้สารเคมีในพื้นที่การทำเกษตร ส่งเสริมการทำเกษตรที่ปลอดภัย และไม่คุกคามพื้นที่ในเขตป่า

5. แก้ไขและป้องกันปัญหาหมอกควันหรือการเผาวัสดุทางการเกษตร ส่งเสริมการอบรม สร้างองค์ความรู้ในการทำการเกษตรพืชทางเลือกอื่นที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

6. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบ Logistics การค้าการลงทุน การค้าชายแดน และการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

ภาพที่ 4.1 การสัมภาษณ์เกษตรกรในพื้นที่เพื่อหาพืชทางเลือกที่เหมาะสมในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

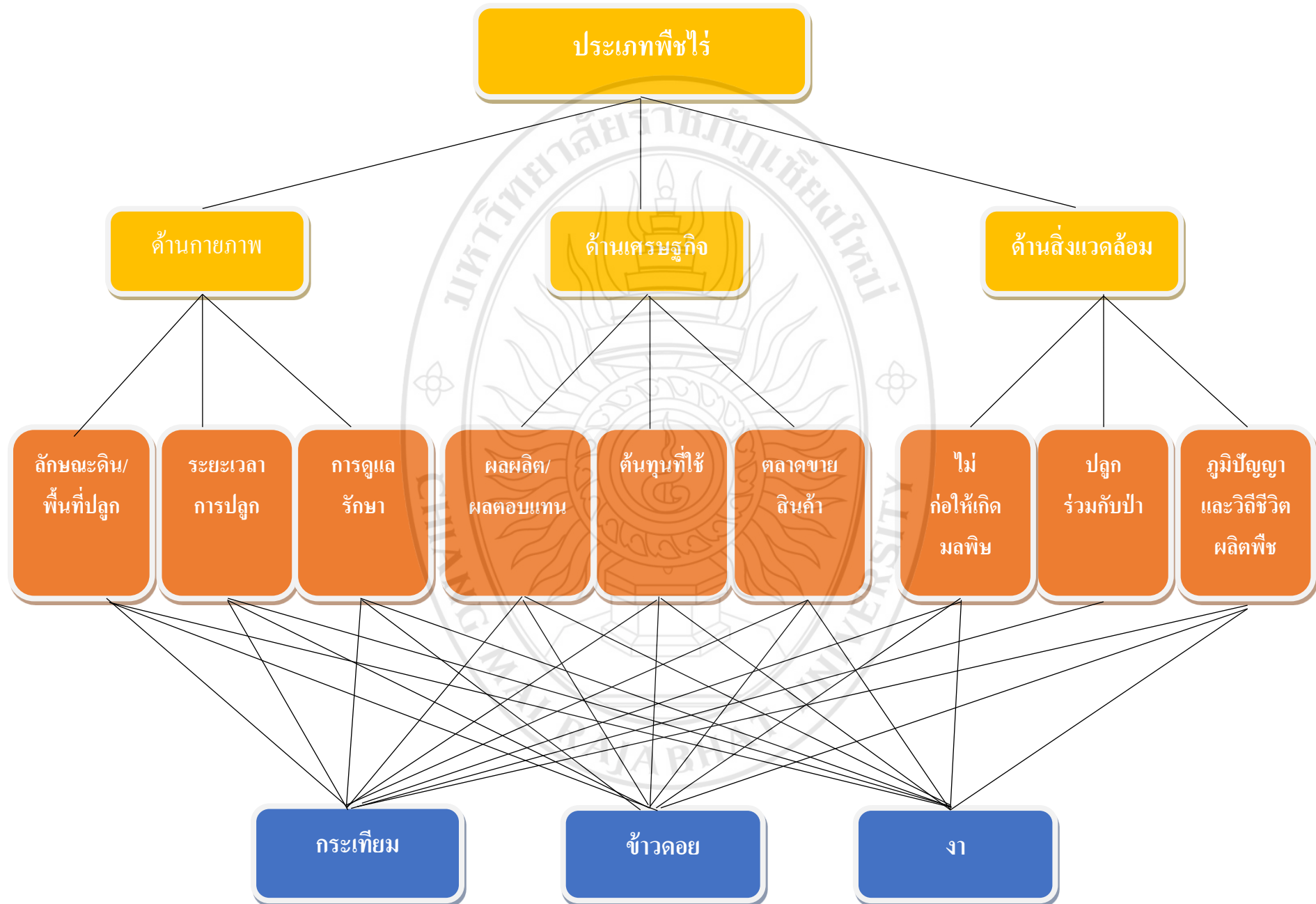
ภาพที่ 4.2 การประชุม แลกเปลี่ยนองค์ความรู้เกี่ยวกับชนิดพืชทางเลือกในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

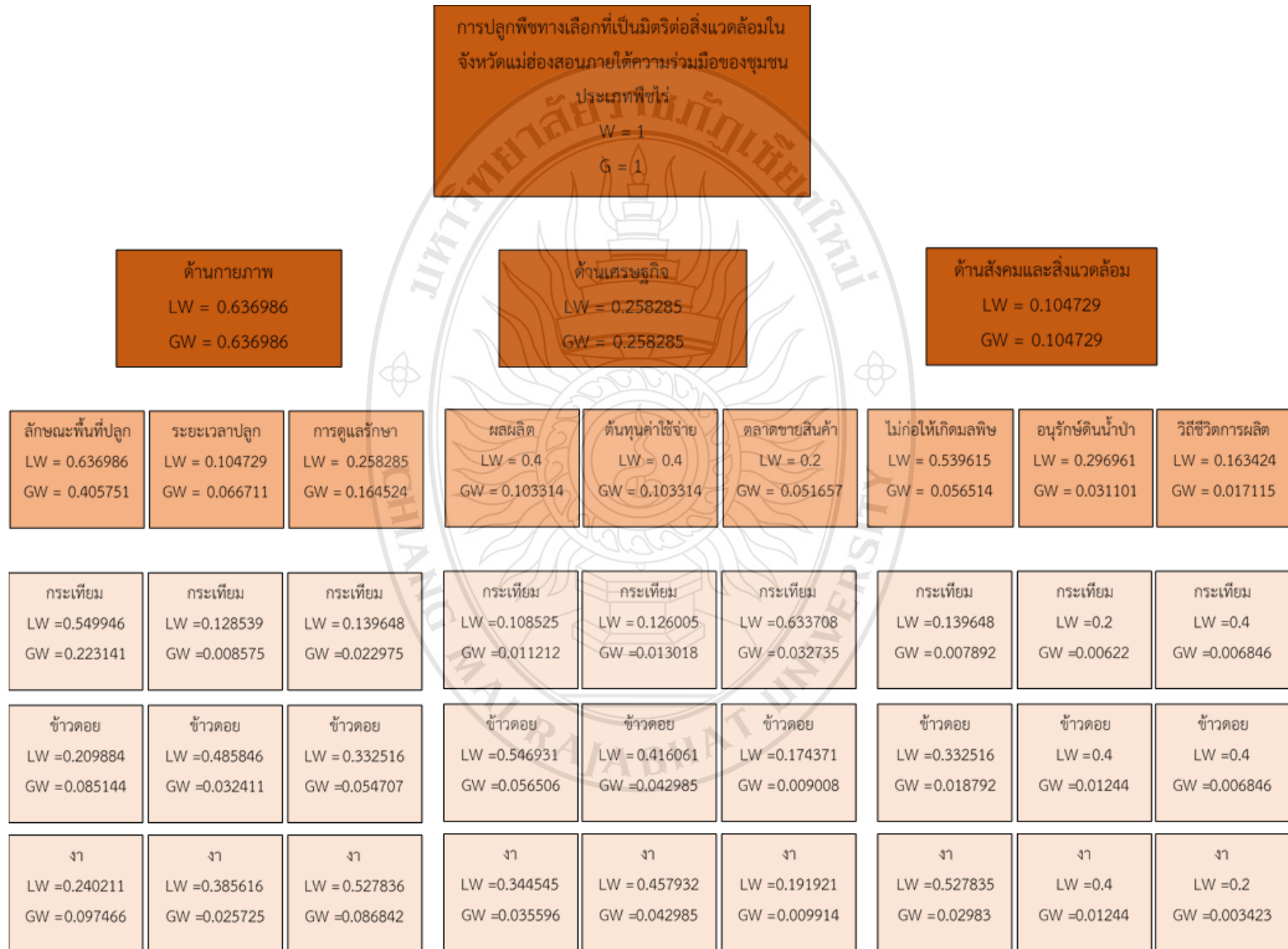

ตารางที่ 4.4 : การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และกำหนดกลยุทธ์ด้วยเทคนิค TOWS Matrix

ปัจจัยภายใน (Internal factors)	Strengths (S): จุดแข็ง	Weaknesses (W) : จุดอ่อน
	ปัจจัยภายนอก (External factors)	
Opportunities (O) : โอกาส 1. นโยบายภาครัฐเปิดโอกาสและสนับสนุนการพัฒนาด้านต่างๆ อย่างหลากหลาย 2. ทิศทางแนวโน้มการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรม ศาสนาและวิถีชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3. กระแสการเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์	SO (กลยุทธ์เชิงรุก) 1. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วัฒนธรรม วิถีชีวิต พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 2. ส่งเสริมการเกษตรปลอดภัย การปลูกพืชทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและเตรียมการสู่เกษตรอินทรีย์	WO (กลยุทธ์เชิงแก้ไข) 1. รณรงค์การลดใช้สารเคมีในพื้นที่การทำเกษตรและส่งเสริมการทำเกษตรที่ปลอดภัย 2. ส่งเสริมการอบรม สร้างองค์ความรู้ในการทำเกษตรและแนวทางการผลิตพืชทางเลือกอื่นที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม 3. ส่งเสริมสร้างความตระหนักถึงการประกอบอาชีพพืชใหม่ที่มีความต้องการของตลาดและมีผู้ทางการตลาดที่ดี
Threats (T) : อุปสรรค 1. ปัญหาหมอกควันจากการไฟป่าหรือการเผาวัสดุทางการเกษตร 2. ข้อจำกัดในระเบียบกฎหมายเกี่ยวกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์และป่าสงวนแห่งชาติ ข้อจำกัดในการส่งเสริมการปลูกพืชทดแทนในเขตป่า 3. สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นภูเขาและพื้นที่สูง เป็นอุปสรรคในการคมนาคม ทำให้มีต้นทุนการขนส่งสินค้าเกษตรค่อนข้างสูง	ST (กลยุทธ์เชิงป้องกัน) 1. อนุรักษ์ ป่า และเพิ่มความสามารถของทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ 2. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐานและส่งเสริมการเชื่อมโยงระบบ Logistics การค้าการลงทุน การค้าชายแดน และการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน	WT (กลยุทธ์เชิงรับ) 1. แก้ไขและป้องกันปัญหาหมอกควันหรือการเผาวัสดุทางการเกษตร 2. ส่งเสริมการทำเกษตรที่ผลิตเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการใช้สารเคมีและไม่ลุกลามพื้นที่ในเขตป่า

4.3.1 ผลการวิเคราะห์ AHP พืชทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเภท พืชไร่

1. การวิเคราะห์ในระดับวัตถุประสงค์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์ทางด้านกายภาพมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการปลูกพืชไร่ที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 63.7 รองลงมาคือหลักเกณฑ์ทางด้านเศรษฐกิจ และหลักเกณฑ์ทางด้านสิ่งแวดล้อม คะแนนร้อยละ 25.83 และ 14.6 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 : การวิเคราะห์ในระดับวัตถุประสงค์ ประเภท พืชไร่

เป้าหมาย	Average LW	Rank	Average GW	Rank
ด้านกายภาพ	0.636986	1	0.636986	1
ด้านเศรษฐกิจ	0.258285	2	0.258285	2
ด้านสิ่งแวดล้อม	0.104729	3	0.104729	3

ที่มา: จากการวิเคราะห์

2. การวิเคราะห์ในระดับหลักเกณฑ์

จากการวิเคราะห์ AHP ในระดับหลักเกณฑ์ได้ผลลัพธ์ ดังนี้

2.1 หลักเกณฑ์ด้านกายภาพ จากการวิเคราะห์พบว่า หลักเกณฑ์ย่อยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านลักษณะพื้นที่ปลูก ร้อยละ 63.7 รองลงมาคือการดูแลรักษา และด้านระยะเวลาปลูก ร้อยละ 25.83 และ 10.47 ตามลำดับ

2.2 หลักเกณฑ์ด้านเศรษฐกิจ จากการวิเคราะห์พบว่า หลักเกณฑ์ย่อยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านผลผลิต/ไร่ และด้านต้นทุนค่าใช้จ่าย มีสัดส่วนร้อยละ 40 รองลงมาคือ ด้านตลาดขายสินค้าร้อยละ 20

2.3 หลักเกณฑ์ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม หลักเกณฑ์ที่มีอิทธิพลในด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุดคือ ด้านพืชที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ ร้อยละ 53.96 รองลงมาคือด้านการอนุรักษ์ ดิน น้ำ ป่า ร้อยละ 29.7 และอันดับสุดท้ายคือ ด้านวิถีชีวิตและภูมิปัญญาการผลิตพืช ร้อยละ 16.34

ตารางที่ 4.6 : การวิเคราะห์ในระดับหลักเกณฑ์ย่อย ประเภท พืชไร่

หลักเกณฑ์	Average LW	Rank	Average GW	Rank
ลักษณะพื้นที่ปลูก	0.636986	1	0.405751	1
ระยะเวลาปลูก	0.104729	3	0.066711	4
การดูแลรักษา	0.258285	2	0.164524	2
ผลผลิต/ไร่	0.4	1	0.103314	3
ต้นทุนค่าใช้จ่าย	0.4	1	0.103314	3
ตลาดขายสินค้า	0.2	2	0.051657	6
ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ	0.539615	1	0.056514	5
อนุรักษ์ดิน น้ำ ป่า	0.296961	2	0.031101	7
วิถีชีวิต ภูมิปัญญา การผลิตพืช	0.163424	3	0.017115	8

ที่มา: จากการวิเคราะห์

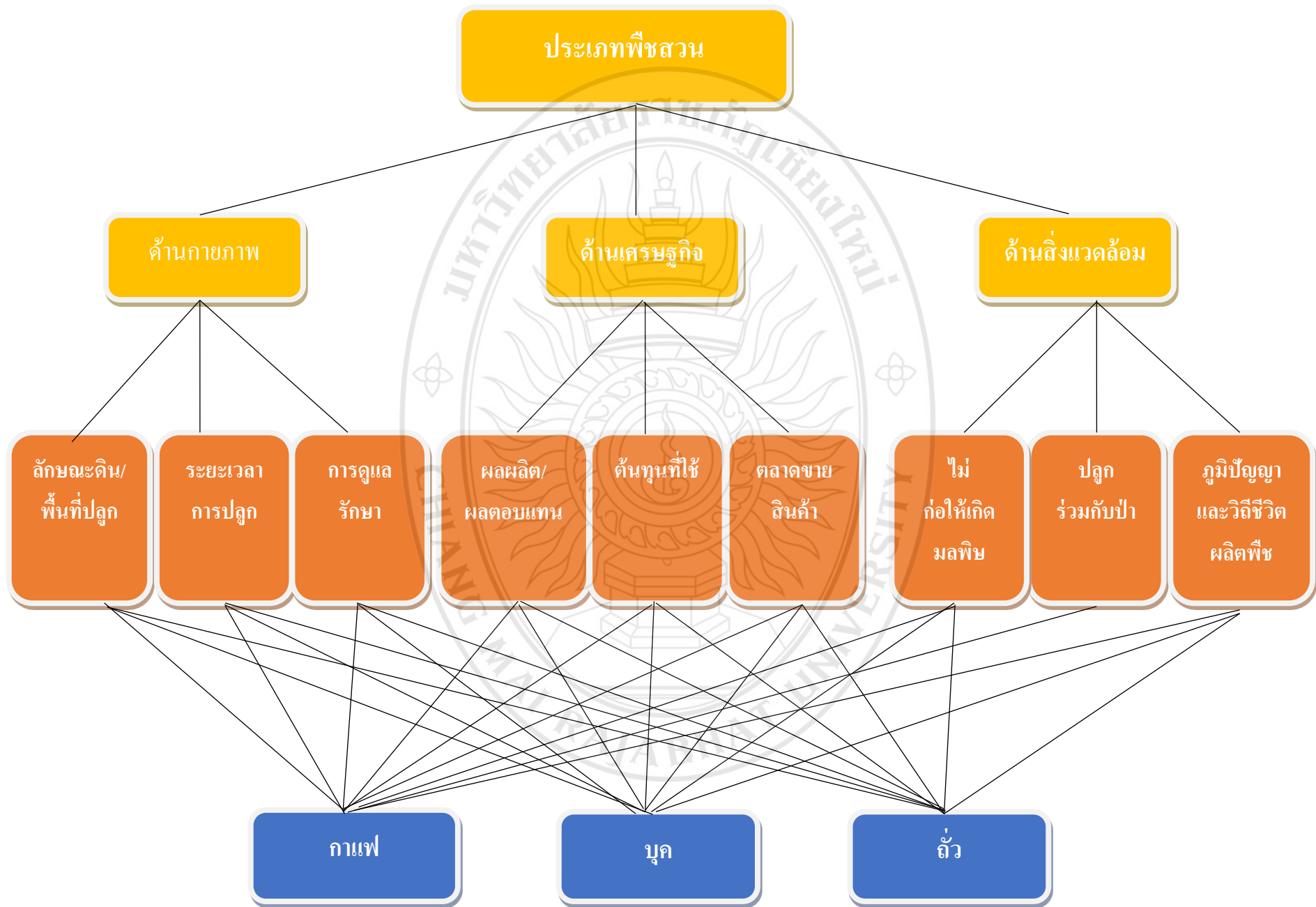
3. การวิเคราะห์ในระดับทางเลือก

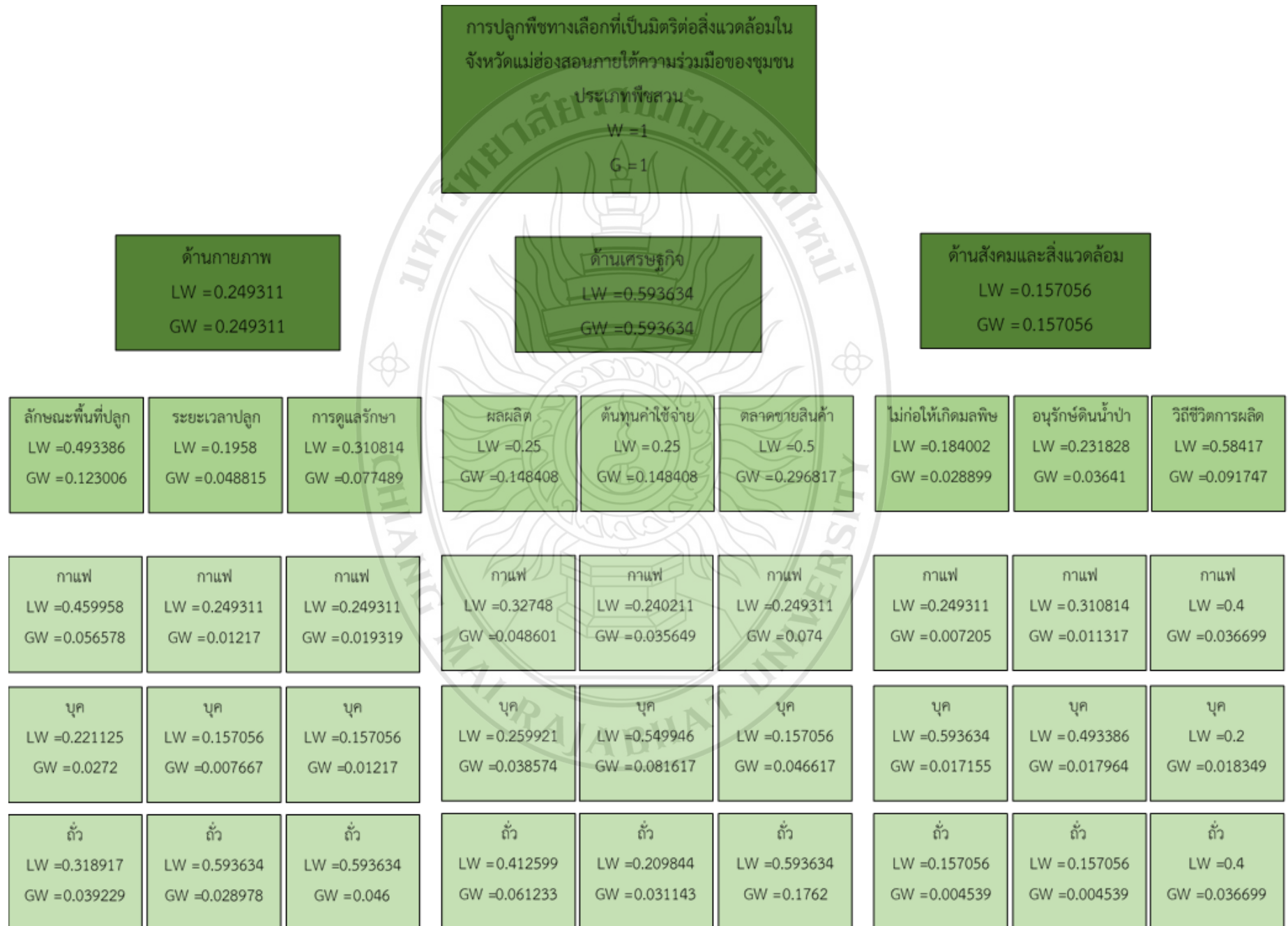
จากการวิเคราะห์ AHP ในระดับทางเลือกพบว่า พืชไร่ที่มีความเหมาะสมเป็นพืชทางเลือกในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุดในการรวมก็คือ กระเทียม รองลงมาคือ งามา และข้าวคอก ตามลำดับ โดยหากวิเคราะห์ในมุมมองด้านกายภาพเพียงอย่างเดียว กระเทียมมีความเหมาะสมมากที่สุดในด้านลักษณะกายภาพพื้นที่ปลูก ในส่วนของข้าวคอกและงามาจะมีความได้เปรียบในเรื่องของระยะเวลาการปลูก และการดูแลรักษา แต่ถ้าหากมีการวิเคราะห์ในด้านเศรษฐกิจ กระเทียมมีความเหมาะสมที่สุดในเรื่องตลาดขายสินค้า เนื่องจากเป็นพืชเศรษฐกิจและมีความต้องการของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก สามารถนำไปเป็นวัตถุดิบ และแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้ ขณะที่การวิเคราะห์ในมุมมองด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า กระเทียมและข้าวคอก มีความได้เปรียบในเรื่องวิถีชีวิต ภูมิปัญญาการผลิตพืช เนื่องจากเป็นพืชที่ปลูกสืบทอดกันมาแต่ในอดีต ส่วนงามาเป็นพืชที่มีความเหมาะสมมากที่สุดทั้งในด้านของ พืชไม่ก่อให้เกิดมลพิษ และการอนุรักษ์ดิน แม่น้ำและป่าไม้ แสดงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 : การวิเคราะห์ในระดับทางเลือก ประเภท พืชไร่

หลักเกณฑ์	ทางเลือก	Average LW	Rank	Average GW	Rank
ลักษณะพื้นที่ปลูก	กระเทียม	0.549946	1	0.223141	1
	ข้าวคอก	0.209884	3	0.085144	4
	งา	0.240211	2	0.097466	2
ระยะเวลาปลูก	กระเทียม	0.128539	3	0.008575	22
	ข้าวคอก	0.485846	1	0.032411	11
	งา	0.385616	2	0.025725	13
การดูแลรักษา	กระเทียม	0.139648	3	0.022975	14
	ข้าวคอก	0.332516	2	0.054707	6
	งา	0.527836	1	0.086842	3
ผลผลิต/ไร่	กระเทียม	0.108525	3	0.011212	19
	ข้าวคอก	0.546931	1	0.056506	5
	งา	0.344545	2	0.035596	9
ต้นทุนค่าใช้จ่าย	กระเทียม	0.126005	3	0.013018	16
	ข้าวคอก	0.416061	2	0.042985	8
	งา	0.457932	1	0.047311	7
ตลาดขายสินค้า	กระเทียม	0.633708	1	0.032735	10
	ข้าวคอก	0.174371	2	0.009008	21
	งา	0.191921	3	0.009914	20
ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ	กระเทียม	0.139648	3	0.007892	23
	ข้าวคอก	0.332516	2	0.018792	15
	งา	0.527835	1	0.02983	12
อนุรักษ์ดินน้ำ ป่า	กระเทียม	0.2	2	0.00622	26
	ข้าวคอก	0.4	1	0.01244	18
	งา	0.4	1	0.01244	17
วิถีชีวิตภูมิปัญญาการผลิตพืช	กระเทียม	0.4	1	0.006846	24
	ข้าวคอก	0.4	1	0.006846	25
	งา	0.2	2	0.003423	27

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ AHP พืชทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเภท พืชสวน

1. การวิเคราะห์ในระดับวัตถุประสงค์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์ทางด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการปลูกพืชสวนที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 59.36 รองลงมาคือหลักเกณฑ์ทางด้านกายภาพ และหลักเกณฑ์ทางด้านสิ่งแวดล้อม คะแนนร้อยละ 24.93 และ 15.71 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 : การวิเคราะห์ในระดับวัตถุประสงค์ ประเภท พืชสวน

เป้าหมาย	Average LW	Rank	Average GW	Rank
ด้านกายภาพ	0.249311	2	0.249311	2
ด้านเศรษฐกิจ	0.593634	1	0.593634	1
ด้านสิ่งแวดล้อม	0.157056	3	0.157056	3

ที่มา: จากการวิเคราะห์

2. การวิเคราะห์ในระดับหลักเกณฑ์

จากการวิเคราะห์ AHP ในระดับหลักเกณฑ์ได้ผลลัพธ์ ดังนี้

2.1 หลักเกณฑ์ด้านกายภาพ จากการวิเคราะห์พบว่า หลักเกณฑ์ย่อยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านการดูแลรักษาพืช ร้อยละ 30.08 รองลงมาคือด้านระยะเวลาปลูก และด้านลักษณะพื้นที่ปลูก ร้อยละ 19.58 และ 15.71 ตามลำดับ

2.2 หลักเกณฑ์ด้านเศรษฐกิจ จากการวิเคราะห์พบว่า หลักเกณฑ์ย่อยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านตลาดขายสินค้า มีสัดส่วนร้อยละ 50 รองลงมาคือ ด้านต้นทุนค่าใช้จ่ายและด้านผลผลิต/ไร่ ซึ่งมีสัดส่วนร้อยละ 25

2.3 หลักเกณฑ์ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม หลักเกณฑ์ที่มีอิทธิพลในด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุดคือ ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญาการผลิตพืช ร้อยละ 58.42 รองลงมาคือด้านการอนุรักษ์ ดิน น้ำ ป่า ร้อยละ 23.18 และอันดับสุดท้ายคือ พืชไม่ก่อให้เกิดมลพิษ ร้อยละ 18.40

ตารางที่ 4.9 : การวิเคราะห์ในระดับหลักเกณฑ์ ประเภท พืชสวน

หลักเกณฑ์	Average LW	Rank	Average GW	Rank
ลักษณะพื้นที่ปลูก	0.157056	3	0.123006	3
ระยะเวลาปลูก	0.1958	2	0.048815	6
การดูแลรักษา	0.310814	1	0.077489	5
ผลผลิต/ไร่	0.25	2	0.148408	2
ต้นทุนค่าใช้จ่าย	0.25	2	0.148408	2
ตลาดขายสินค้า	0.5	1	0.296817	1
ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ	0.184002	3	0.028899	8
อนุรักษ์ ดิน น้ำ ป่า	0.231828	2	0.03641	7
วิถีชีวิต ภูมิปัญญา การผลิตพืช	0.58417	1	0.091747	4

ที่มา: จากการวิเคราะห์

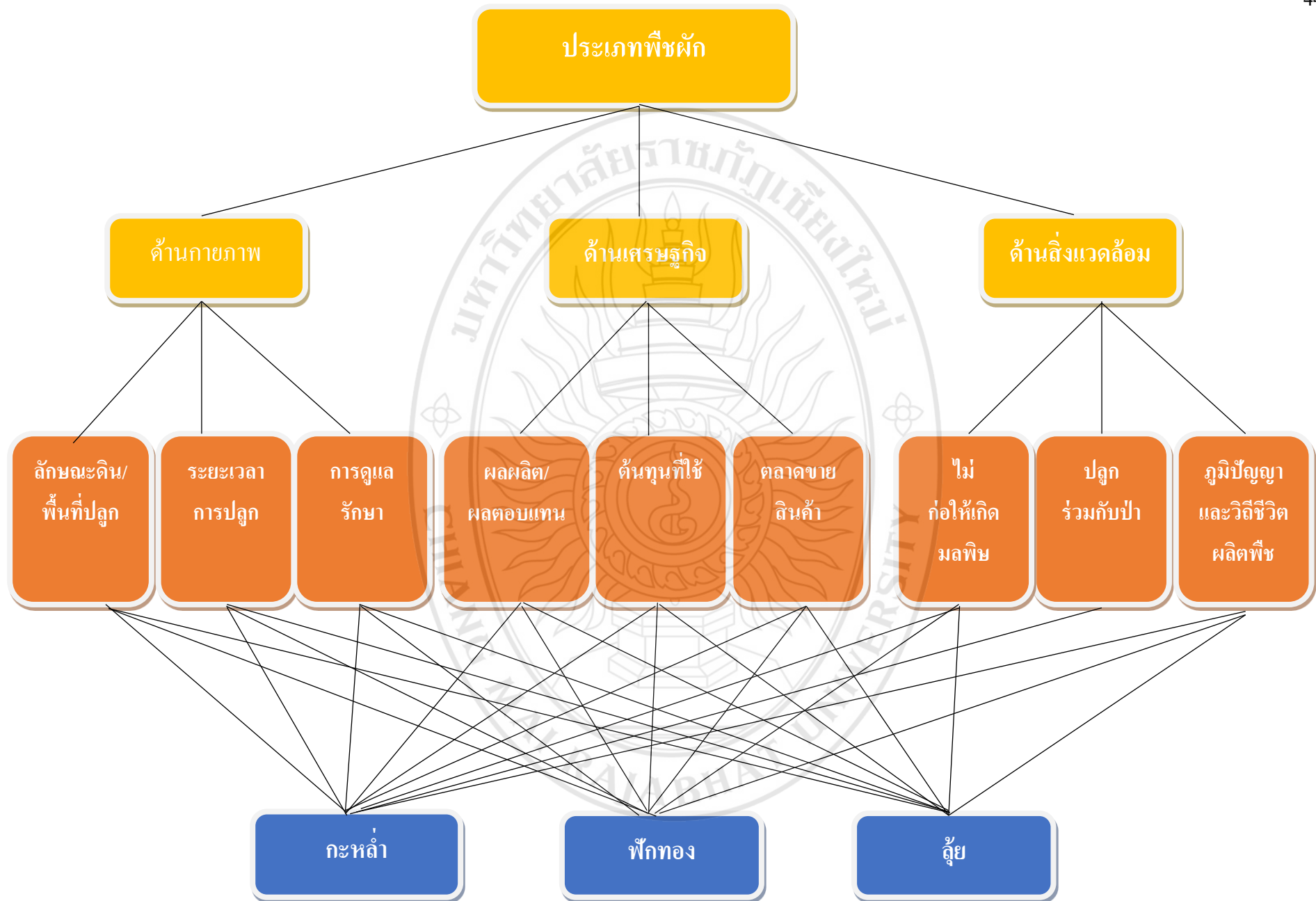
3. การวิเคราะห์ในระดับทางเลือก

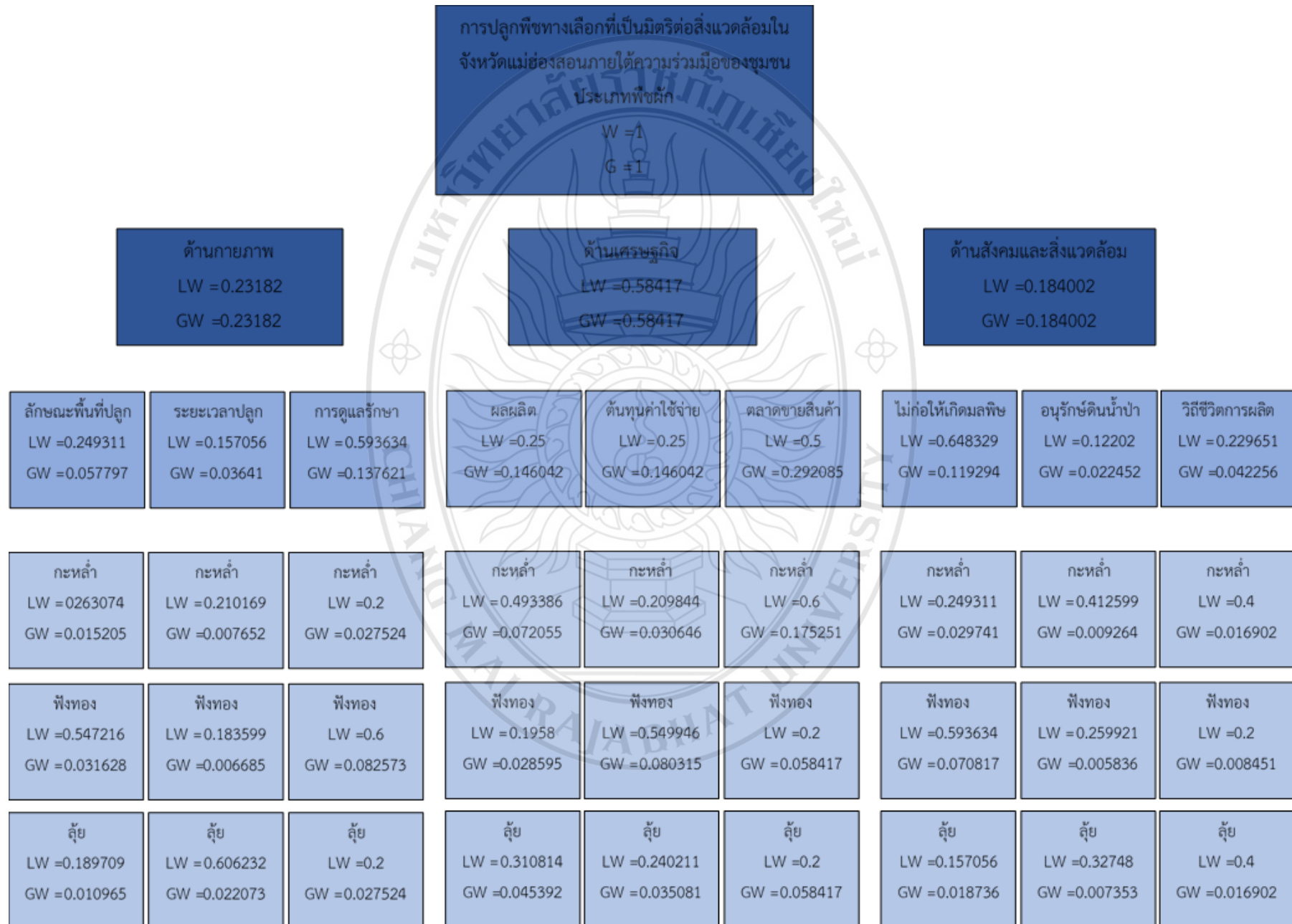
จากการวิเคราะห์ AHP ในระดับทางเลือกพบว่า พืชสวนที่มีความเหมาะสมเป็นพืชทางเลือกในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุดในการรวมก็คือถั่วลายเสือ รองลงมาคือ กาแฟ และบุก ตามลำดับ โดยถ้าหากวิเคราะห์ในมุมมองด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว ถั่วลายเสือ จะมีความเหมาะสมมากที่สุดในด้านของตลาดขายสินค้าและด้านผลผลิต/ไร่ เนื่องจากเป็นพืชเศรษฐกิจ และมีความต้องการของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก ในส่วนของบุก และกาแฟ มีความได้เปรียบในด้าน ต้นทุนค่าใช้จ่าย แต่ถ้าหากมีการวิเคราะห์ในด้านกายภาพ ถั่ว มีความได้เปรียบในเรื่องของระยะเวลาการ ปลูก และการดูแลรักษา ส่วนกาแฟมีความได้เปรียบในเรื่องลักษณะพื้นที่ปลูก เนื่องจากจังหวัด แม่ฮ่องสอนส่วนใหญ่เป็นป่าเขา มีลักษณะที่เป็นคอย มีสภาพอากาศและความชื้นที่เหมาะสมต่อการ ปลูกกาแฟ ขณะที่การวิเคราะห์ในมุมมองด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า กาแฟและถั่วลายเสือ มี ความได้เปรียบในเรื่องวิถีชีวิต ภูมิปัญญาการผลิตพืช เนื่องจากเป็นพืชที่ปลูกสืบต่อกันมาแต่ในอดีต ส่วนบุกเป็นพืชที่มีความเหมาะสมมากที่สุดในด้านการยอมรับ การอนุรักษ์ ดิน น้ำ ป่า และเป็น พืชไม่ก่อให้เกิดมลพิษ

ตารางที่ 4.10 : การวิเคราะห์ในระดับทางเลือก ประเภท พืชสวน

หลักเกณฑ์	ทางเลือก	Average LW	Rank	Average GW	Rank
ลักษณะพื้นที่ปลูก	กาแฟ	0.459958	1	0.056578	5
	บุค	0.221125	3	0.0272	16
	ถั่ว	0.318917	2	0.039229	9
ระยะเวลาปลูก	กาแฟ	0.249311	2	0.01217	21
	บุค	0.157056	3	0.007667	24
	ถั่ว	0.593634	1	0.028978	15
การดูแลรักษา	กาแฟ	0.249311	2	0.019319	17
	บุค	0.157056	3	0.01217	22
	ถั่ว	0.593634	1	0.046	8
ผลผลิต/ไร่	กาแฟ	0.32748	2	0.048601	6
	บุค	0.259921	3	0.038574	10
	ถั่ว	0.412599	1	0.061233	4
ต้นทุนค่าใช้จ่าย	กาแฟ	0.240211	2	0.035649	13
	บุค	0.549946	1	0.081617	2
	ถั่ว	0.209844	3	0.031143	14
ตลาดขายสินค้า	กาแฟ	0.249311	2	0.074	3
	บุค	0.157056	3	0.046617	7
	ถั่ว	0.593634	1	0.1762	1
ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ	กาแฟ	0.249311	2	0.007205	25
	บุค	0.593634	1	0.017155	20
	ถั่ว	0.157056	3	0.004539	26
อนุรักษ์ดินน้ำ ป่า	กาแฟ	0.310814	2	0.011317	23
	บุค	0.493386	1	0.017964	19
	ถั่ว	0.157056	3	0.004539	27
วิถีชีวิตภูมิปัญญาการผลิตพืช	กาแฟ	0.4	1	0.036699	11
	บุค	0.2	2	0.018349	18
	ถั่ว	0.4	1	0.036699	12

ที่มา: จากการวิเคราะห์

4.3.3 ผลการวิเคราะห์ AHP พืชทางเลือกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเภท พืชผัก

1. การวิเคราะห์ในระดับวัตถุประสงค์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์ทางด้านเศรษฐกิจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกการปลูกพืชผักที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 58.42 รองลงมาคือหลักเกณฑ์ทางด้านด้านกายภาพ และหลักเกณฑ์ทางด้านสิ่งแวดล้อม คะแนนร้อยละ 23.18 และ 18.40 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 : การวิเคราะห์ในระดับวัตถุประสงค์ ประเภท พืชผัก

เป้าหมาย	Average LW	Rank	Average GW	Rank
ด้านกายภาพ	0.23182	2	0.23182	2
ด้านเศรษฐกิจ	0.58417	1	0.58417	1
ด้านสิ่งแวดล้อม	0.184002	3	0.184002	3

ที่มา: จากการวิเคราะห์

2. การวิเคราะห์ในระดับหลักเกณฑ์

จากการวิเคราะห์ AHP ในระดับหลักเกณฑ์ได้ผลลัพธ์ ดังนี้

2.1 หลักเกณฑ์ด้านกายภาพ จากการวิเคราะห์พบว่า หลักเกณฑ์ย่อยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านการดูแลรักษาพืช มีสัดส่วนร้อยละ 59.36 รองลงมาคือด้านลักษณะพื้นที่ปลูก และด้านระยะเวลาปลูก ร้อยละ 24.93 และ 15.71 ตามลำดับ

2.2 หลักเกณฑ์ด้านเศรษฐกิจ จากการวิเคราะห์พบว่า หลักเกณฑ์ย่อยที่มีอิทธิพลมากที่สุดคือ ด้านตลาดขายสินค้า มีสัดส่วนร้อยละ 50 รองลงมาคือ ด้านต้นทุนค่าใช้จ่าย และด้านผลผลิต/ไร่ มีสัดส่วนร้อยละ 25

2.3 หลักเกณฑ์ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม หลักเกณฑ์ที่มีอิทธิพลในด้านสิ่งแวดล้อมมากที่สุดคือ ด้านพืชที่ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ ร้อยละ 64.83 รองลงมาคือด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญาการผลิตพืช ร้อยละ 22.97 และอันดับสุดท้ายคือ ด้านอนุรักษ์ ดิน น้ำ ป่า มีสัดส่วนร้อยละ 12.20

ตารางที่ 4.12 : การวิเคราะห์ในระดับหลักเกณฑ์ ประเภท พืชผัก

หลักเกณฑ์	Average LW	Rank	Average GW	Rank
ลักษณะพื้นที่ปลูก	0.249311	2	0.057797	5
ระยะเวลาปลูก	0.157056	3	0.03641	7
การดูแลรักษา	0.593634	1	0.137621	3
ผลผลิต/ไร่	0.25	2	0.146042	2
ต้นทุนค่าใช้จ่าย	0.25	2	0.146042	2
ตลาดขายสินค้า	0.5	1	0.292085	1
ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ	0.648329	1	0.119294	4
อนุรักษ์ ดิน น้ำ ป่า	0.12202	3	0.022452	8
วิถีชีวิต ภูมิปัญญา การผลิตพืช	0.229651	2	0.042256	6

ที่มา: จากการวิเคราะห์

3. การวิเคราะห์ในระดับทางเลือก

จากการวิเคราะห์ AHP ในระดับทางเลือกพบว่า พืชผักที่มีความเหมาะสมเป็นพืชทางเลือกในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุดในภาพรวมก็คือกะหล่ำ รองลงมาคือ พักทองและลู่ตามลำดับ โดยถ้าหากวิเคราะห์ในมุมมองด้านเศรษฐกิจเพียงอย่างเดียว กะหล่ำจะมีความเหมาะสมมากที่สุดในด้านของตลาดขายสินค้าและด้านผลผลิต/ไร่ เนื่องจากเป็นพืชเศรษฐกิจและมีความต้องการของผู้บริโภคเป็นอย่างมาก ในส่วนของพักทองมีความได้เปรียบในด้านต้นทุนค่าใช้จ่าย แต่ถ้าวเคราะห์ในด้านกายภาพ พักทองมีความได้เปรียบในเรื่องของลักษณะพื้นที่ปลูก และการดูแลรักษา ส่วนลู่มีความได้เปรียบในเรื่องระยะเวลาการปลูก ขณะที่การวิเคราะห์ในมุมมองด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม พบว่า กะหล่ำมีความได้เปรียบในเรื่องวิถีชีวิต ภูมิปัญญาการผลิตพืช และการอนุรักษ์ ดิน น้ำ ป่า ส่วนพักทองเป็นพืชที่มีความเหมาะสมมากที่สุดในด้านของเป็นพืชไม่ก่อให้เกิดมลพิษ เนื่องจากพักทองไม่มีการใช้สารเคมี

ตารางที่ 4.13 : การวิเคราะห์ในระดับทางเลือก ประเภท พืชผัก

หลักเกณฑ์	ทางเลือก	Average LW	Rank	Average GW	Rank
ลักษณะพื้นที่ปลูก	กะหล่ำ	0.263074	2	0.015205	20
	ฟักทอง	0.547216	1	0.031628	10
	ถั่ว	0.189709	3	0.010965	21
ระยะเวลาปลูก	กะหล่ำ	0.210169	2	0.007652	24
	ฟักทอง	0.183599	3	0.006685	26
	ถั่ว	0.606232	1	0.022073	16
การดูแลรักษา	กะหล่ำ	0.2	2	0.027524	14
	ฟักทอง	0.6	1	0.082573	2
	ถั่ว	0.2	2	0.027524	15
ผลผลิต/ไร่	กะหล่ำ	0.493386	1	0.072055	4
	ฟักทอง	0.1958	3	0.028595	13
	ถั่ว	0.310814	2	0.045392	8
ต้นทุนค่าใช้จ่าย	กะหล่ำ	0.209844	3	0.030646	11
	ฟักทอง	0.549946	1	0.080315	3
	ถั่ว	0.240211	2	0.035081	9
ตลาดขายสินค้า	กะหล่ำ	0.6	1	0.175251	1
	ฟักทอง	0.2	2	0.058417	6
	ถั่ว	0.2	2	0.058417	7
ไม่ก่อให้เกิดมลพิษ	กะหล่ำ	0.249311	2	0.029741	12
	ฟักทอง	0.593634	1	0.070817	5
	ถั่ว	0.157056	3	0.018736	17
อนุรักษ์ดินน้ำป่า	กะหล่ำ	0.412599	1	0.009264	22
	ฟักทอง	0.259921	3	0.005836	27
	ถั่ว	0.32748	2	0.007353	25
วิถีชีวิตภูมิปัญญาการผลิตพืช	กะหล่ำ	0.4	1	0.016902	18
	ฟักทอง	0.2	2	0.008451	23
	ถั่ว	0.4	1	0.016902	19

ที่มา: จากการวิเคราะห์

4.4 ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกที่เหมาะสมของพืชทางเลือกในจังหวัดแม่ฮ่องสอนโดยวิธี AHP

4.4.1 ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก กาแฟ โดยวิธี AHP

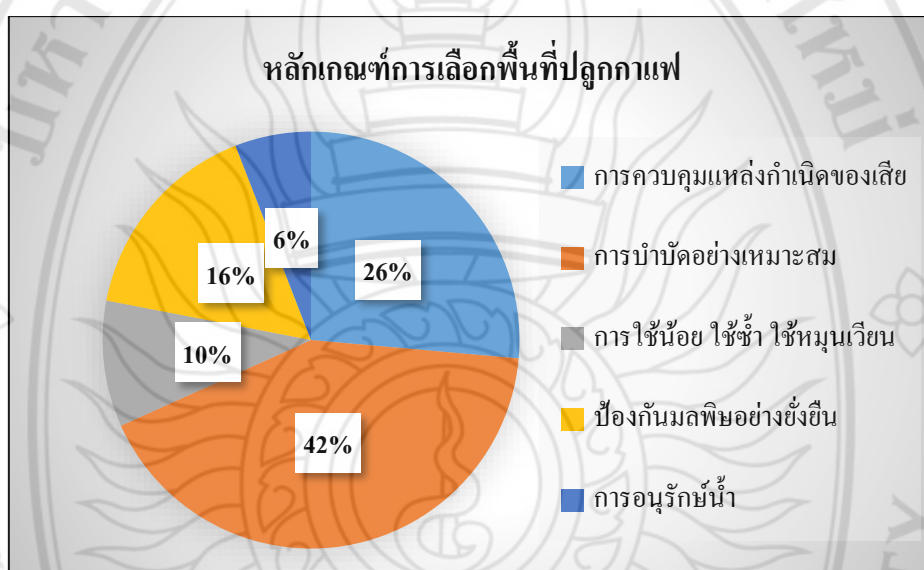
ตารางที่ 4.14 : ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก กาแฟ โดยวิธี AHP

	เกณฑ์	LW	GW	Rank	ทางเลือก	LW	GW	Rank
การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกาแฟที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย	0.264082608	0.264082608	2	ปาย	0.179059	0.04728628	3
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.091729	0.02422401	4
					ขุนยวม	0.081695	0.02157418	5
					แม่ลาน้อย	0.303292	0.08009416	1
					แม่สะเรียง	0.072219	0.01907169	6
					สบเมย	0.066016	0.01743367	7
					ปางมะผ้า	0.205991	0.05439861	2
	การบำบัดอย่างเหมาะสม	0.418542727	0.418542727	1	ปาย	0.185453	0.07762002	2
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.104894	0.04390247	3
					ขุนยวม	0.060335	0.02525292	6
					แม่ลาน้อย	0.304267	0.1273489	1
					แม่สะเรียง	0.07355	0.03078366	5
					สบเมย	0.086048	0.03601475	4
					ปางมะผ้า	0.185453	0.07762002	2
	การใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน	0.097738867	0.097738867	4	ปาย	0.172358	0.01684606	2
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.107634	0.01052005	4
					ขุนยวม	0.061912	0.00605119	6
					แม่ลาน้อย	0.153504	0.01500329	3
					แม่สะเรียง	0.084741	0.00828249	5
					สบเมย	0.107634	0.01052005	4
					ปางมะผ้า	0.312217	0.03051575	1
	ป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน	0.160658442	0.160658442	3	ปาย	0.165887	0.02665111	3
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.109771	0.01763562	4
					ขุนยวม	0.066906	0.01074903	6
					แม่ลาน้อย	0.172846	0.02776922	2
					แม่สะเรียง	0.086423	0.01388461	5
					สบเมย	0.109771	0.01763562	4
					ปางมะผ้า	0.288396	0.04633324	1
	การอนุรักษ์น้ำ	0.058977356	0.058977356	5	ปาย	0.18594	0.01096626	2
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.095254	0.00561784	4
					ขุนยวม	0.084834	0.00500331	5
					แม่ลาน้อย	0.314948	0.01857481	1
					แม่สะเรียง	0.074994	0.00442295	6
					สบเมย	0.068553	0.00404308	7
					ปางมะผ้า	0.175476	0.0103491	3

ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกาแฟในภาพรวม พบว่า อำเภอแม่ลาน้อยที่มีความเหมาะสมเป็นพื้นที่ปลูกกาแฟที่เหมาะสมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอปางมะผ้า และอำเภอปาย ตามลำดับ เนื่องจากการวิเคราะห์ในมุมมองด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย และด้านการอนุรักษ์น้ำ อำเภอแม่ลาน้อยความเหมาะสมมากที่สุด ในส่วนของด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืนและด้านการน้อย ใช้น้ำ ใช้น้ำมันเวียน พบว่า อำเภอปางมะผ้า และอำเภอปาย จะมีความได้เปรียบมากกว่าอำเภออื่น ๆ ขณะที่อำเภอขุนยวมมีความเหมาะสมเป็นอันดับสุดท้ายเมื่อพิจารณาในแต่ละหลักเกณฑ์

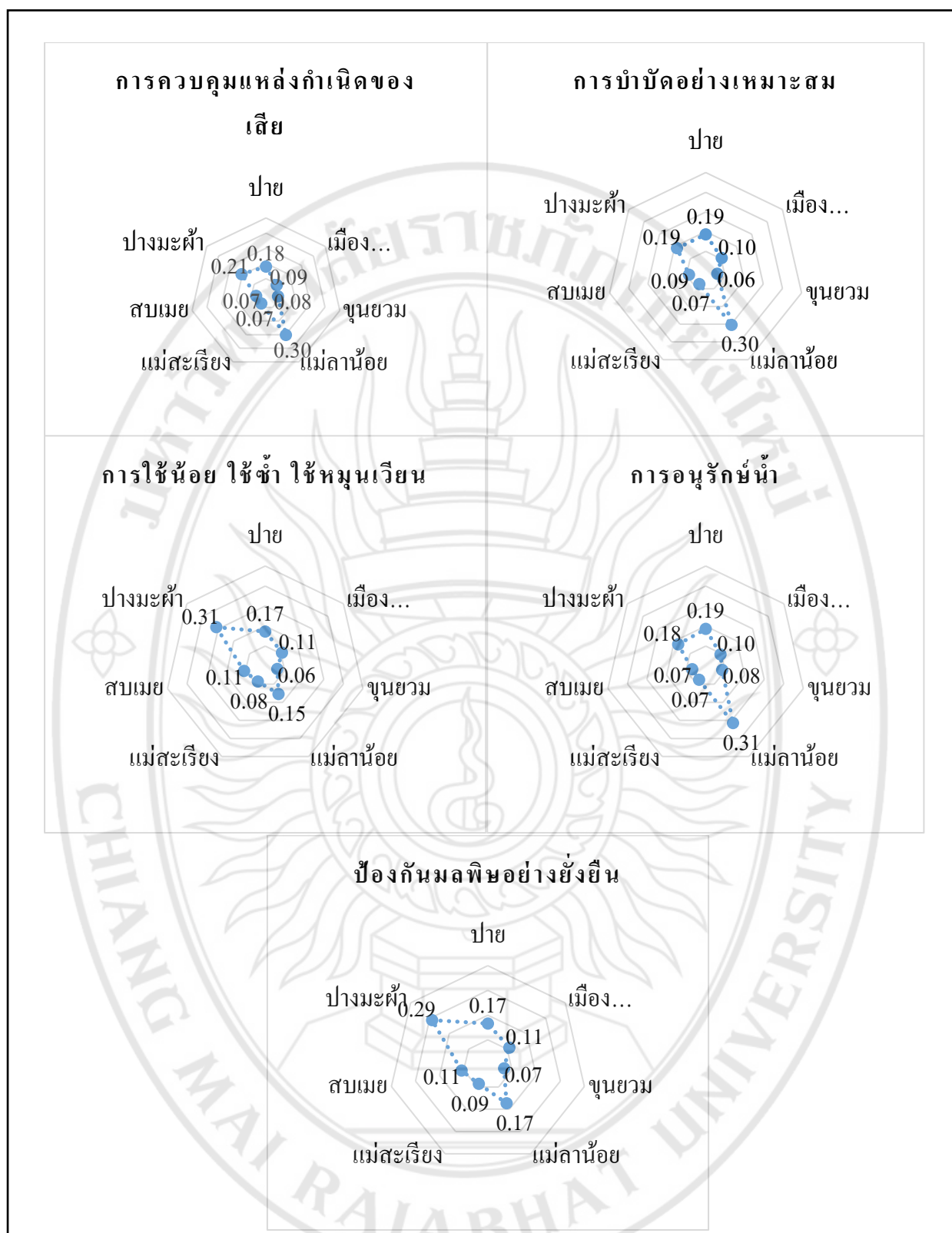
1) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกาแฟ ในระดับหลักเกณฑ์

ภาพที่ 4.9 สัดส่วนหลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ปลูกกาแฟ

ที่มา: จากการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์การบำบัดอย่างเหมาะสมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกพื้นที่ปลูกกาแฟที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 42 รองลงมาคือหลักเกณฑ์ทางด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย การป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน การใช้น้อย ใช้น้ำ ใช้น้ำมันเวียน และหลักเกณฑ์ทางด้านการอนุรักษ์น้ำ มีคะแนนร้อยละ 26 16 10 และ 6 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.10 เกณฑ์ในเลือกพื้นที่(รายอำเภอ)ปลูกกาแฟที่เหมาะสม

ที่มา: จากการวิเคราะห์

2) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกาแฟในระดับทางเลือก

หลักเกณฑ์ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอแม่ลาน้อยมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 30.33 รองลงมาคืออำเภอปางมะผ้า อำเภอปาย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย มีสัดส่วนร้อยละ 20.60 17.91 9.17 8.17 7.22 และ 6.6 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอแม่ลาน้อยมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 30.43 รองลงมาคืออำเภอปางมะผ้า และอำเภอปาย มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 18.54 ส่วนอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอสบเมย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอขุนยวม มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 10.48 8.60 7.35 และ 6.33 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการใช้น้อย ใช้น้ำ ใช้หญ้า ใช้หมุนเวียน พบว่า อำเภออำเภอปางมะผ้า มีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 31.22 รองลงมาคืออำเภอปาย อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง อำเภอสบเมย และอำเภอขุนยวม มีสัดส่วนร้อยละ 17.24 10.76 10.76 8.47 และ 6.19 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน พบว่า อำเภออำเภอปางมะผ้า มีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 28.84 รองลงมาคือ อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอปาย อำเภอสบเมย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอขุนยวม มีสัดส่วนร้อยละ 17.28 16.59 10.98 10.98 8.64 และ 6.69 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการอนุรักษ์ น้ำอำเภอแม่ลาน้อยมีความได้เปรียบมากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 31.50 รองลงมาคืออำเภอปาย อำเภอปางมะผ้า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอขุนยวม มีสัดส่วนร้อยละ 18.59 17.55 9.53 และ 8.48 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.11 ตัวอย่างพืชไร่ ชนิดกาแฟในการสำรวจพื้นที่ปลูกในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.4.2 ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก บูด โดยวิธี AHP

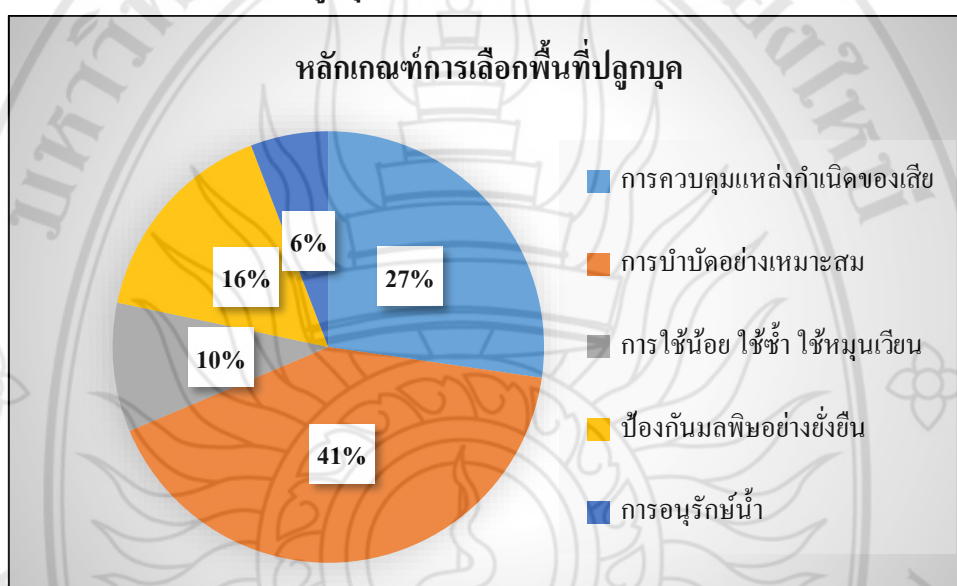
ตารางที่ 4.15 : ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก บูด โดยวิธี AHP

	เกณฑ์	LW	GW	Rank	ทางเลือก	LW	GW	Rank
การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกบุดที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย	0.272846704	0.272846704	2	ปาย	0.047913	0.01307278	5
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.112965	0.03082206	4
					ขุนยวม	0.124723	0.03403032	3
					แม่ลาน้อย	0.124723	0.03403032	3
					แม่สะเรียง	0.324672	0.08858574	1
					สบเมย	0.152039	0.04148342	2
					ปางมะผ้า	0.112965	0.03082206	4
	การบำบัดอย่างเหมาะสม	0.41355827	0.41355827	1	ปาย	0.049353	0.02041042	6
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.112711	0.04661237	4
					ขุนยวม	0.102085	0.04221792	5
					แม่ลาน้อย	0.124442	0.05146422	3
					แม่สะเรียง	0.313778	0.12976543	1
					สบเมย	0.184921	0.07647554	2
					ปางมะผ้า	0.112711	0.04661237	4
	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	0.096574888	0.096574888	4	ปาย	0.05055	0.00488185	6
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.135061	0.01304348	3
					ขุนยวม	0.12746	0.01230942	4
					แม่ลาน้อย	0.12746	0.01230942	4
					แม่สะเรียง	0.303299	0.02929108	1
					สบเมย	0.140727	0.0135907	2
					ปางมะผ้า	0.115443	0.01114893	5
	ป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน	0.158745148	0.158745148	3	ปาย	0.049899	0.00792122	7
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.120753	0.01916889	4
					ขุนยวม	0.103213	0.01638464	6
					แม่ลาน้อย	0.125819	0.0199731	3
					แม่สะเรียง	0.299394	0.04752729	1
					สบเมย	0.186966	0.02967991	2
					ปางมะผ้า	0.113957	0.01809011	5
	การอนุรักษ์น้ำ	0.05827499	0.05827499	5	ปาย	0.049353	0.00287606	6
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.112711	0.0065682	3
					ขุนยวม	0.102085	0.00594898	5
					แม่ลาน้อย	0.124442	0.00725189	4
					แม่สะเรียง	0.313778	0.0182854	1
					สบเมย	0.184921	0.01077626	2
					ปางมะผ้า	0.112711	0.0065682	3

ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกบุกในภาพรวม พบว่า อำเภอแม่สะเรียงมีความเหมาะสมเป็นพื้นที่ปลูกบุกที่เหมาะสมที่สุดในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอสบเมย เนื่องจากการวิเคราะห์ในมุมมองด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย และด้านการอนุรักษ์น้ำ ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน และด้านการน้อย ใช้น้ำ ใช้น้ำมันเวียน พบว่า อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย จะมีความได้เปรียบมากกว่าอำเภออื่น ๆ ขณะที่ อำเภอปายมีความเหมาะสมเป็นอันดับสุดท้ายเมื่อพิจารณาในแต่ละหลักเกณฑ์

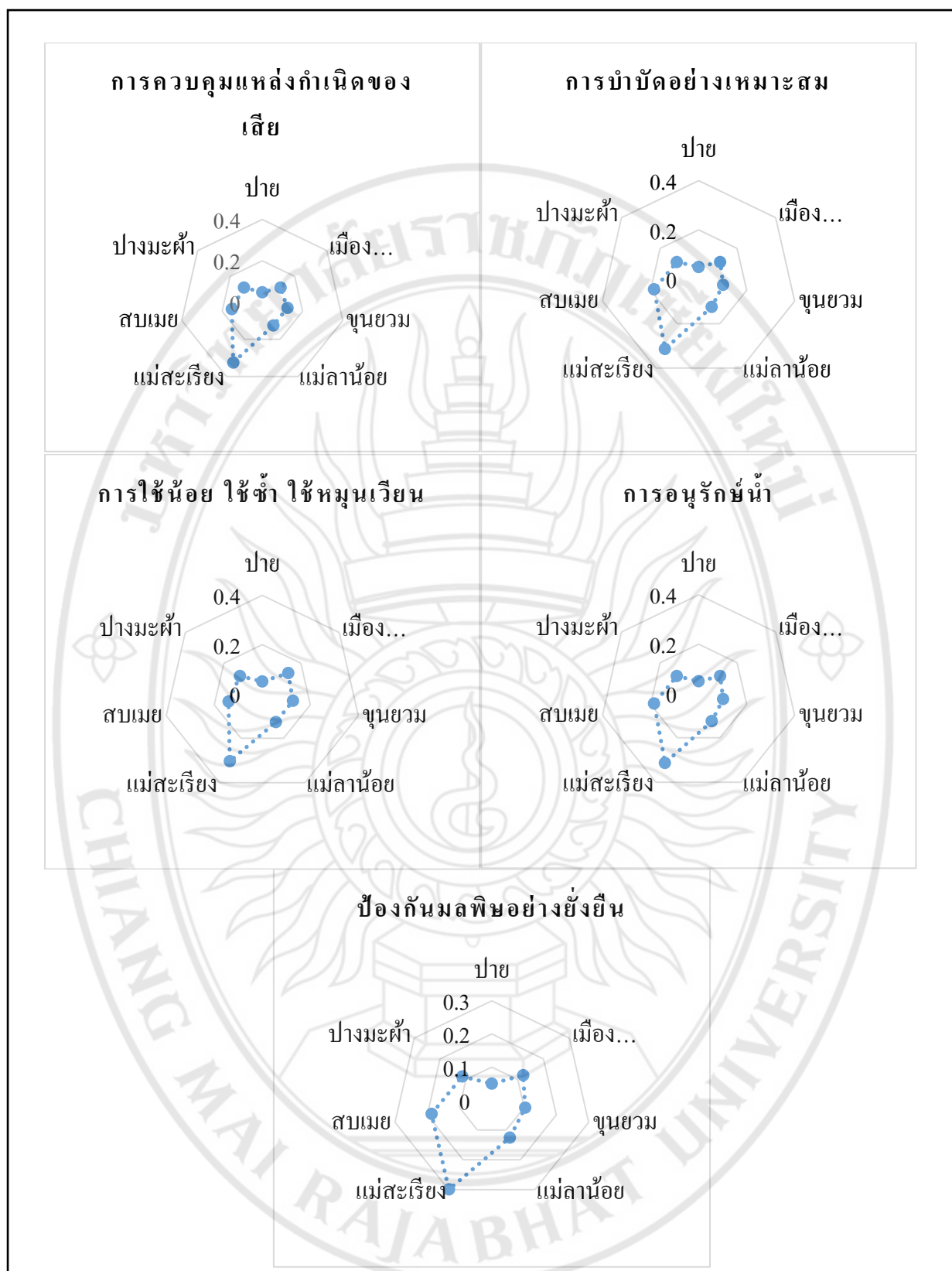
1.1) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกบุก ในระดับทางเลือก

ภาพที่ 4.12 สัดส่วนหลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ปลูกบุก

ที่มา: จากการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์การบำบัดอย่างเหมาะสมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกพื้นที่ปลูกบุกที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 41 รองลงมาคือหลักเกณฑ์ทางด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย การป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน การใช้น้อย ใช้น้ำ ใช้น้ำมันเวียน และหลักเกณฑ์ทางด้านการอนุรักษ์น้ำ มีคะแนนร้อยละ 27 16 10 และ 6 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.13 เกณฑ์ในเลือกพื้นที่(รายอำเภอ)ปลูกนุคที่เหมาะสม

ที่มา: จากการวิเคราะห์

1) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกบุกในระดับทางเลือก

หลักเกณฑ์ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอแม่สะเรียงมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 32.47 รองลงมาคืออำเภอสบเมย อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอขุนยวม อำเภอปางมะผ้า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 15.20 12.47 12.47 11.3 11.3 และ 4.8 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอแม่สะเรียงมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 31.38 รองลงมาคืออำเภอสบเมย อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม และอำเภอปาย มีสัดส่วน ร้อยละ 18.49 12.44 11.27 11.27 10.21 และ 4.94 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการใช้น้อย ใช้น้ำ ใช้เชื้อ ใช้หมุณเวียน พบว่า อำเภอแม่สะเรียง มีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 30.33 รองลงมาคืออำเภอสบเมย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอปางมะผ้า และอำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 14.73 13.51 12.75 12.75 11.54 และ 5.06 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน พบว่า อำเภอแม่สะเรียง มีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 29.94 รองลงมาคือ อำเภอสบเมย อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม และอำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 18.70 12.58 12.08 11.40 10.32 และ 4.99 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการอนุรักษ์น้ำ พบว่า อำเภอแม่สะเรียง มีความได้เปรียบมากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 31.38 รองลงมาคืออำเภอสบเมย อำเภอปางมะผ้า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอขุนยวม และอำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 18.49 11.27 11.27 12.44 10.21 และ 4.94 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.14 ตัวอย่างพืชไร่ ชนิดบุก ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.4.3 ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก ถั่วลายเสือ โดยวิธี AHP

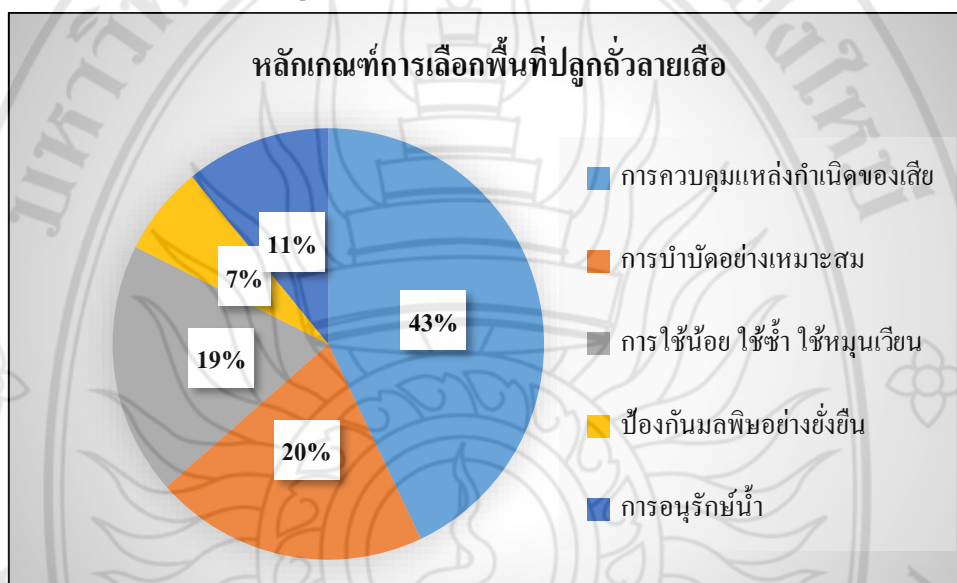
ตารางที่ 4.16 : ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก ถั่วลายเสือ โดยวิธี AHP

	เกณฑ์	LW	GW	Rank	ทางเลือก	LW	GW	Rank
การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกถั่วลายเสือที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย	0.429475285	0.429475285	1	ปาย	0.055665	0.02390687	4
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.297457	0.12775036	1
					ขุนยวม	0.178277	0.07656552	2
					แม่ลาน้อย	0.096775	0.04156234	3
					แม่สะเรียง	0.096775	0.04156234	3
					สบเมย	0.096775	0.04156234	3
					ปางมะผ้า	0.178277	0.07656552	2
	การบำบัดอย่างเหมาะสม	0.205364881	0.205364881	2	ปาย	0.055612	0.01142085	6
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.297175	0.06102923	1
					ขุนยวม	0.178108	0.03657708	2
					แม่ลาน้อย	0.096683	0.01985527	4
					แม่สะเรียง	0.087568	0.01798339	5
					สบเมย	0.106747	0.02192199	3
					ปางมะผ้า	0.178108	0.03657708	2
	การใช้ประโยชน์ที่ดินในชุมชน	0.189368582	0.189368582	3	ปาย	0.055568	0.01052285	5
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.296937	0.05623061	1
					ขุนยวม	0.161188	0.03052387	3
					แม่ลาน้อย	0.096606	0.01829408	4
					แม่สะเรียง	0.096606	0.01829408	4
					สบเมย	0.096606	0.01829408	4
					ปางมะผ้า	0.19649	0.03720901	2
	ป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน	0.067027562	0.067027562	5	ปาย	0.055502	0.00372014	5
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.296583	0.01987921	1
					ขุนยวม	0.177753	0.01191434	2
					แม่ลาน้อย	0.087394	0.00585777	4
					แม่สะเรียง	0.087394	0.00585777	4
					สบเมย	0.117623	0.00788398	3
					ปางมะผ้า	0.177753	0.01191434	2
	การอนุรักษ์น้ำ	0.108763689	0.108763689	4	ปาย	0.053446	0.00581303	6
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.304401	0.03310783	1
					ขุนยวม	0.176715	0.01922018	2
					แม่ลาน้อย	0.086883	0.00944974	5
					แม่สะเรียง	0.095927	0.01043336	4
					สบเมย	0.105912	0.01151937	3
					ปางมะผ้า	0.176715	0.01922018	2

ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกถั่วลายเสือในภาพรวม พบว่า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีความเหมาะสมเป็นพื้นที่ปลูกถั่วลายเสือที่เหมาะสมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอขุนยวม และอำเภอสบเมย ตามลำดับ เนื่องจากการวิเคราะห์ในมุมมองด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน และด้านการอนุรักษ์น้ำ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนจะมีความได้เปรียบมากกว่าอำเภออื่น ๆ ขณะที่อำเภอปายมีความเหมาะสมเป็นอันดับสุดท้ายเมื่อพิจารณาในแต่ละหลักเกณฑ์

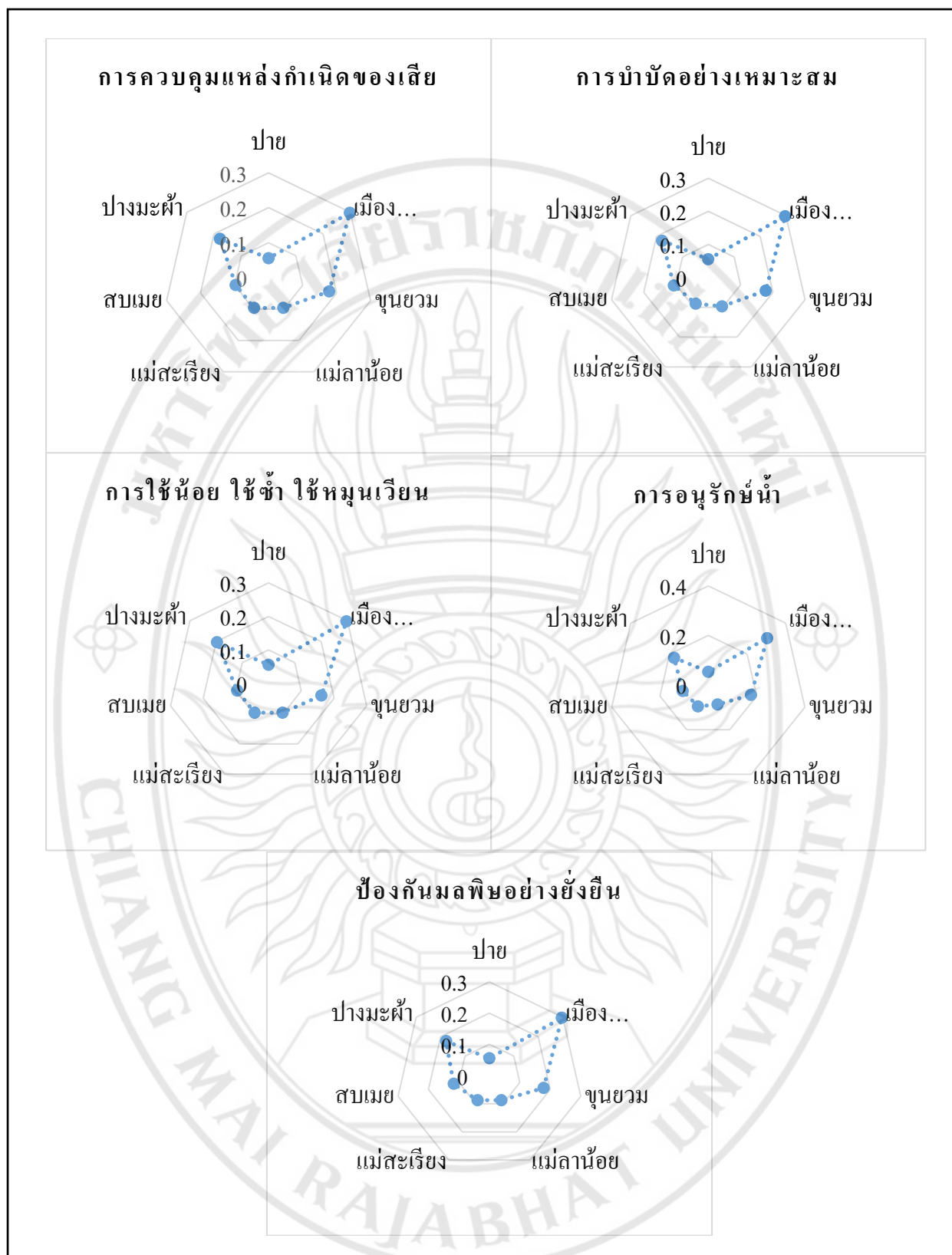
1) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกถั่วลายเสือ ในระดับทางเลือก

ภาพที่ 4.15 สัดส่วนหลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ปลูกถั่วลายเสือ

ที่มา: จากการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสียมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกพื้นที่ปลูกถั่วลายเสือที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 43 รองลงมาคือ หลักเกณฑ์ทางด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม การใช้น้อย ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน ควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย และหลักเกณฑ์ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน มีคะแนนร้อยละ 20 19 11 และ 7 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.16 เกณฑ์ในเลือกพื้นที่(รายอำเภอ)ปลูกถั่วลายเสือที่เหมาะสม
ที่มา: จากการวิเคราะห์

2) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกถั่วลายเสือในระดับทางเลือก

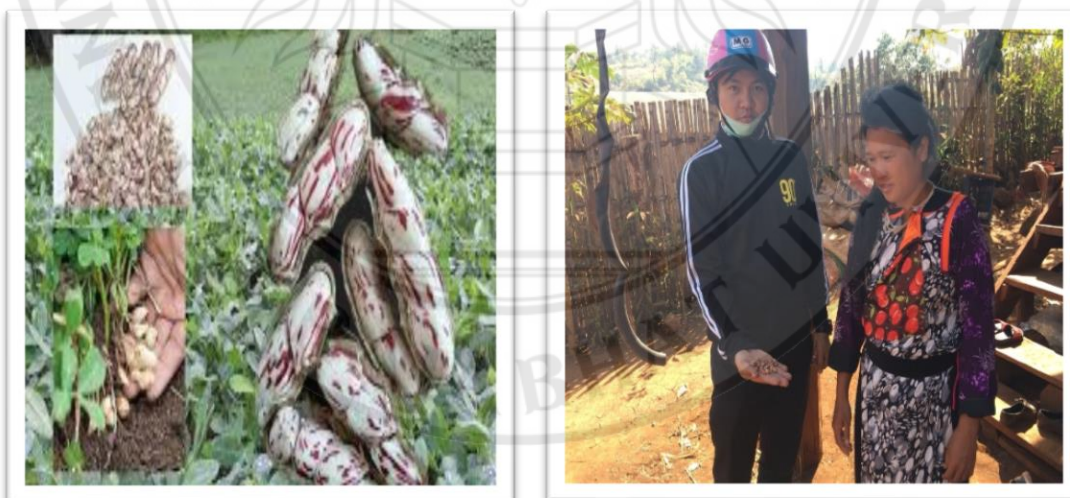
หลักเกณฑ์ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 29.75 รองลงมาคืออำเภอขุนยวม มีสัดส่วนร้อยละ 17.83 ขณะที่อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 9.68 ส่วนอำเภอปายสัดส่วนน้อยสุดเพียงร้อยละ 5.57

หลักเกณฑ์ด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 29.72 รองลงมาคืออำเภอขุนยวม อำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 17.81 ขณะที่อำเภอสบเมย อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอปาย มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 10.67 9.67 8.76 และ 5.56 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการใช้น้อย ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน พบว่า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 29.69 รองลงมาคืออำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนร้อยละ 19.65 ขณะที่อำเภอสบเมย อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 9.66 ส่วนอำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 5.56

หลักเกณฑ์ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน พบว่า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 29.66 รองลงมาคืออำเภอขุนยวม อำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 17.78 ขณะที่อำเภอสบเมย อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอปาย มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 11.76 8.74 และ 5.55 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการอนุรักษ์น้ำ พบว่า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 30.44 รองลงมาคืออำเภอขุนยวม อำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 17.67 ขณะที่อำเภอสบเมย อำเภอแม่สะเรียง อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอปาย มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 10.59 9.59 8.69 และ 5.34 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.17 ตัวอย่างพืชไร่ ชนิดถั่วลายเสือ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.4.4 ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก กระเทียม โดยวิธี AHP

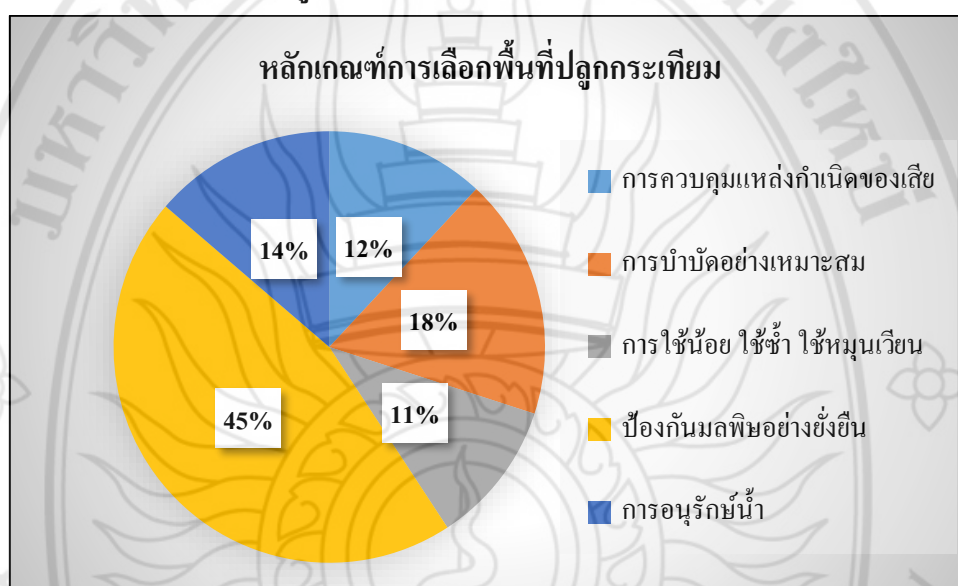
ตารางที่ 4.17 : ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก กระเทียมโดยวิธี AHP

	เกณฑ์	LW	GW	Rank	ทางเลือก	LW	GW	Rank
การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกระเทียมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย	0.119273752	0.119273752	4	ปาย	0.123828	0.01476944	4
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.123828	0.01476944	4
					ขุนยวม	0.294657	0.03514486	1
					แม่ลาน้อย	0.15351	0.01830966	2
					แม่สะเรียง	0.131212	0.01565021	3
					สบเมย	0.097491	0.01162806	5
					ปางมะผ้า	0.075474	0.00900208	6
	การบำบัดอย่างเหมาะสม	0.180785202	0.180785202	2	ปาย	0.245208	0.04433003	1
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.16226	0.02933414	2
					ขุนยวม	0.125616	0.02270957	4
					แม่ลาน้อย	0.16226	0.02933414	2
					แม่สะเรียง	0.146962	0.02656862	3
					สบเมย	0.08113	0.01466707	5
					ปางมะผ้า	0.076564	0.01384164	6
	การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่	0.107689939	0.107689939	5	ปาย	0.286833	0.03088905	1
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.133087	0.01433214	2
					ขุนยวม	0.153100	0.01648820	7
					แม่ลาน้อย	0.093318	0.01004945	6
					แม่สะเรียง	0.125597	0.01352556	3
					สบเมย	0.098883	0.01064874	5
					ปางมะผ้า	0.109176	0.01175716	4
	ป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน	0.455241543	0.455241543	1	ปาย	0.39241	0.17864131	1
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.074498	0.03391475	4
					ขุนยวม	0.190694	0.08681185	2
					แม่ลาน้อย	0.13148	0.05985532	3
					แม่สะเรียง	0.070306	0.0320061	5
					สบเมย	0.070306	0.0320061	5
					ปางมะผ้า	0.070306	0.0320061	5
	การอนุรักษ์น้ำ	0.137009563	0.137009563	3	ปาย	0.140554	0.0192573	3
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.189172	0.0259184	2
					ขุนยวม	0.110659	0.01516137	4
					แม่ลาน้อย	0.100227	0.01373201	5
					แม่สะเรียง	0.100227	0.01373201	5
					สบเมย	0.110659	0.01516137	4
					ปางมะผ้า	0.248502	0.0340471	1

ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกระเทียมในภาพรวม พบว่า อำเภอป่าที่มีความเหมาะสมเป็นพื้นที่ปลูกกระเทียมที่เหมาะสมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอปางมะผ้า และอำเภอขุนยวม ตามลำดับ เนื่องจากการวิเคราะห์ในมุมมองด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม ด้านการใช้น้อย ใช้น้ำ ใช้หมุนเวียน และด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน อำเภอป่ามีความได้เปรียบมากที่สุด ในส่วนของด้านการอนุรักษ์น้ำ พบว่า อำเภอปางมะผ้า จะมีความได้เปรียบมากกว่าอำเภออื่น ๆ ขณะที่อำเภอขุนยวมมีความได้เปรียบในด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย

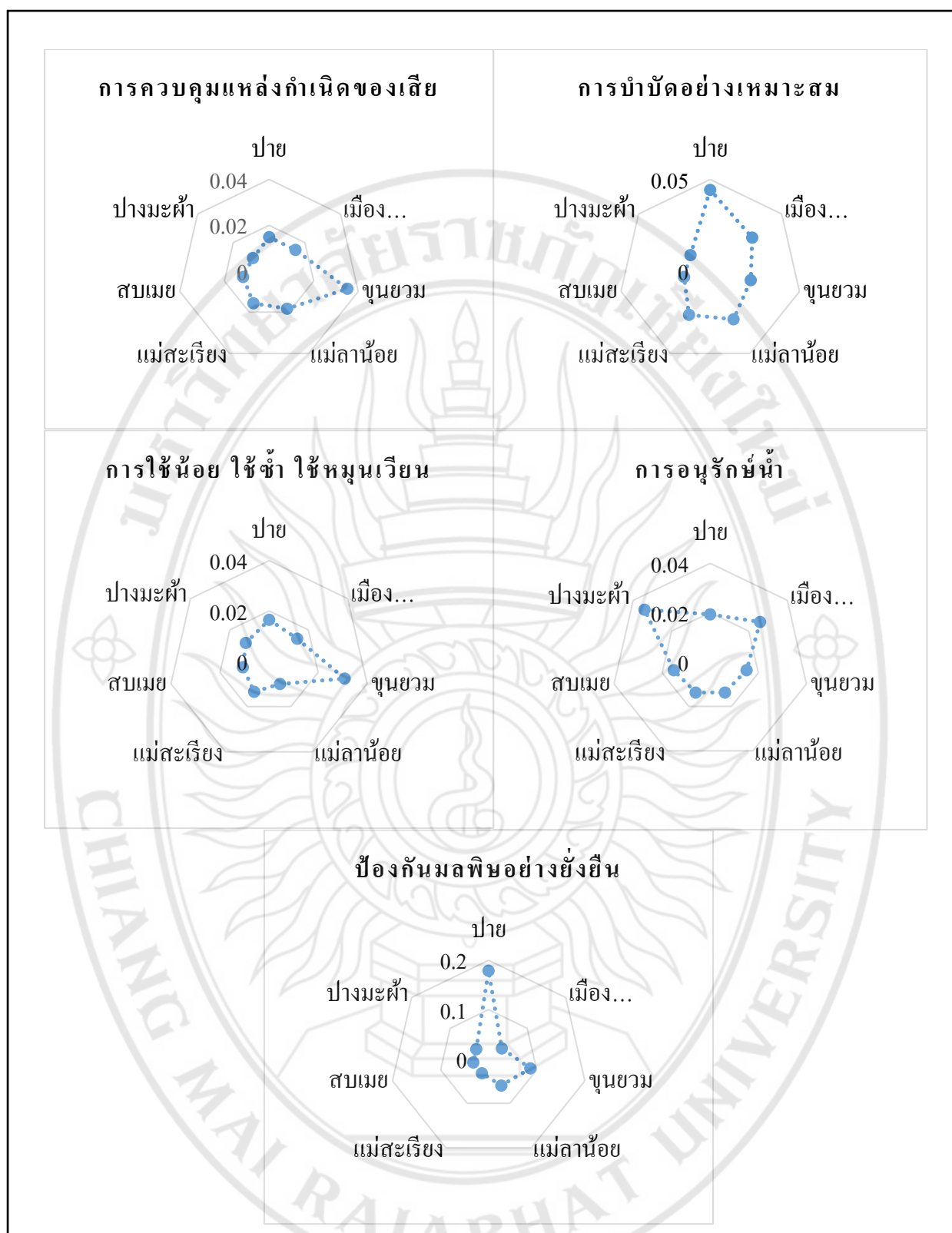
1) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกระเทียม ในระดับทางเลือก

ภาพที่ 4.18 สัดส่วนหลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ปลูกกระเทียม

ที่มา: จากการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์การป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกพื้นที่ปลูกกระเทียมที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 45 รองลงมาคือ หลักเกณฑ์ทางด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม การอนุรักษ์น้ำ การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย และด้านการใช้น้อย ใช้น้ำ ใช้หมุนเวียน มีสัดส่วนคะแนนร้อยละ 18 14 12 และ 11 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.19 เกณฑ์ในเลือกพื้นที่(รายอำเภอ)ปลูกกระเทียมที่เหมาะสม

ที่มา: จากการวิเคราะห์

2) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกระเทียม ในระดับทางเลือก

หลักเกณฑ์ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอขุนยวมมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 29.47 รองลงมาคืออำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง อำเภอปาย อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอสบเมย และอำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนร้อยละ 15.35 13.12 12.38 12.38 9.75 และ 7.55 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอปายมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 24.52 รองลงมาคืออำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 16.23 ขณะที่อำเภอแม่สะเรียง อำเภอขุนยวม อำเภอสบเมย และอำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนร้อยละ 14.7 12.56 8.11 และ 7.66 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการใช้น้ำ ใช้น้ำ ใช้หมูลุยดิน พบว่า อำเภอปายมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 28.68 รองลงมาคืออำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่สะเรียง อำเภอปางมะผ้า อำเภอปางมะผ้า อำเภอสบเมย และอำเภอแม่ลาน้อย มีสัดส่วนร้อยละ 15.31 12.56 10.92 10.92 9.89 และ 9.33 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน พบว่า อำเภออำเภอปาย มีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 39.24 รองลงมาคือ อำเภอขุนยวมและอำเภอแม่ลาน้อย มีสัดส่วนร้อยละ 19.07 และ 13.15 ตามลำดับขณะที่อำเภอสบเมย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 7.03

หลักเกณฑ์ด้านการอนุรักษ์ พบว่า อำเภอปางมะผ้ามีความได้เปรียบมากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 24.85 รองลงมาคืออำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 14.06 ขณะที่อำเภอสบเมยและอำเภอขุนยวม มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 11.07 โดยอำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอแม่สะเรียงมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 10.02

ภาพที่ 4.20 ตัวอย่างพืชไร่ ชนิดกระเทียมและแปลงปลูกกระเทียมในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.4.5 ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก ข้าวคอย โดยวิธี AHP

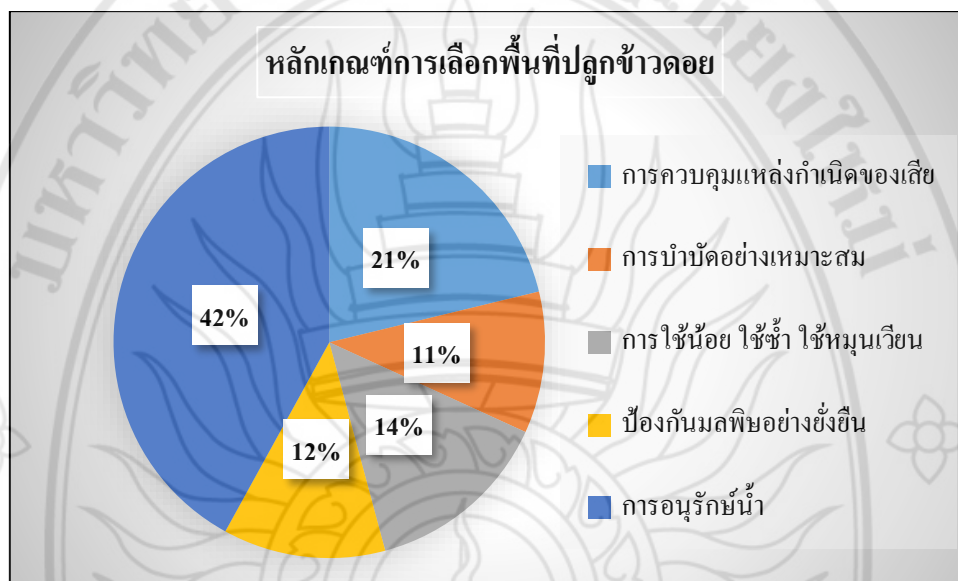
ตารางที่ 4.18 : ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก ข้าวคอย โดยวิธี AHP

	เกณฑ์	LW	GW	Rank	ทางเลือก	LW	GW	Rank
การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกข้าวคอยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย	0.212162648	0.212162648	2	ปาย	0.131743	0.02795102	2
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.119323	0.0253159	3
					ขุนยวม	0.337823	0.07167351	1
					แม่ลาน้อย	0.108074	0.02292921	4
					แม่สะเรียง	0.108074	0.02292921	4
					สบเมย	0.131743	0.02795102	2
					ปางมะผ้า	0.063219	0.01341279	5
	การบำบัดอย่างเหมาะสม	0.106081324	0.106081324	5	ปาย	0.074739	0.00792836	4
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.077874	0.00826098	5
					ขุนยวม	0.09493	0.01007025	2
					แม่ลาน้อย	0.304027	0.03225157	1
					แม่สะเรียง	0.149477	0.01585672	3
					สบเมย	0.149477	0.01585672	3
					ปางมะผ้า	0.149477	0.01585672	3
	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	0.139975146	0.139975146	3	ปาย	0.075093	0.01051121	3
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.075093	0.01051121	3
					ขุนยวม	0.136028	0.0190405	2
					แม่ลาน้อย	0.281367	0.03938433	1
					แม่สะเรียง	0.14414	0.02017597	4
					สบเมย	0.14414	0.02017597	4
					ปางมะผ้า	0.14414	0.02017597	4
	ป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน	0.121855442	0.121855442	4	ปาย	0.071245	0.00868162	4
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.070057	0.00853677	5
					ขุนยวม	0.129057	0.01572631	3
					แม่ลาน้อย	0.129057	0.01572631	3
					แม่สะเรียง	0.129057	0.01572631	3
					สบเมย	0.23378	0.02848737	2
					ปางมะผ้า	0.237747	0.02897076	1
	การอนุรักษ์น้ำ	0.419925439	0.419925439	1	ปาย	0.056898	0.02389304	5
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.098918	0.0415383	4
					ขุนยวม	0.304046	0.12767646	1
					แม่ลาน้อย	0.120583	0.05063575	3
					แม่สะเรียง	0.120583	0.05063575	3
					สบเมย	0.149486	0.06277307	2
					ปางมะผ้า	0.149486	0.06277307	2

ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกข้าวคดอยในภาพรวม พบว่า อำเภอขุนยวมที่มีความเหมาะสมเป็นพื้นที่ปลูกข้าวคดอยที่เหมาะสมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุด ทั้งในด้านการอนุรักษ์น้ำ และด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย รองลงมาคือ อำเภอแม่ลาน้อย มีความเหมาะสมในด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม และด้านการใช้น้อย ใช้น้ำ ใช้น้ำหมักเวียน ในส่วนของด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน พบว่า อำเภอปางมะผ้า จะมีความได้เปรียบมากกว่าอำเภออื่น ๆ

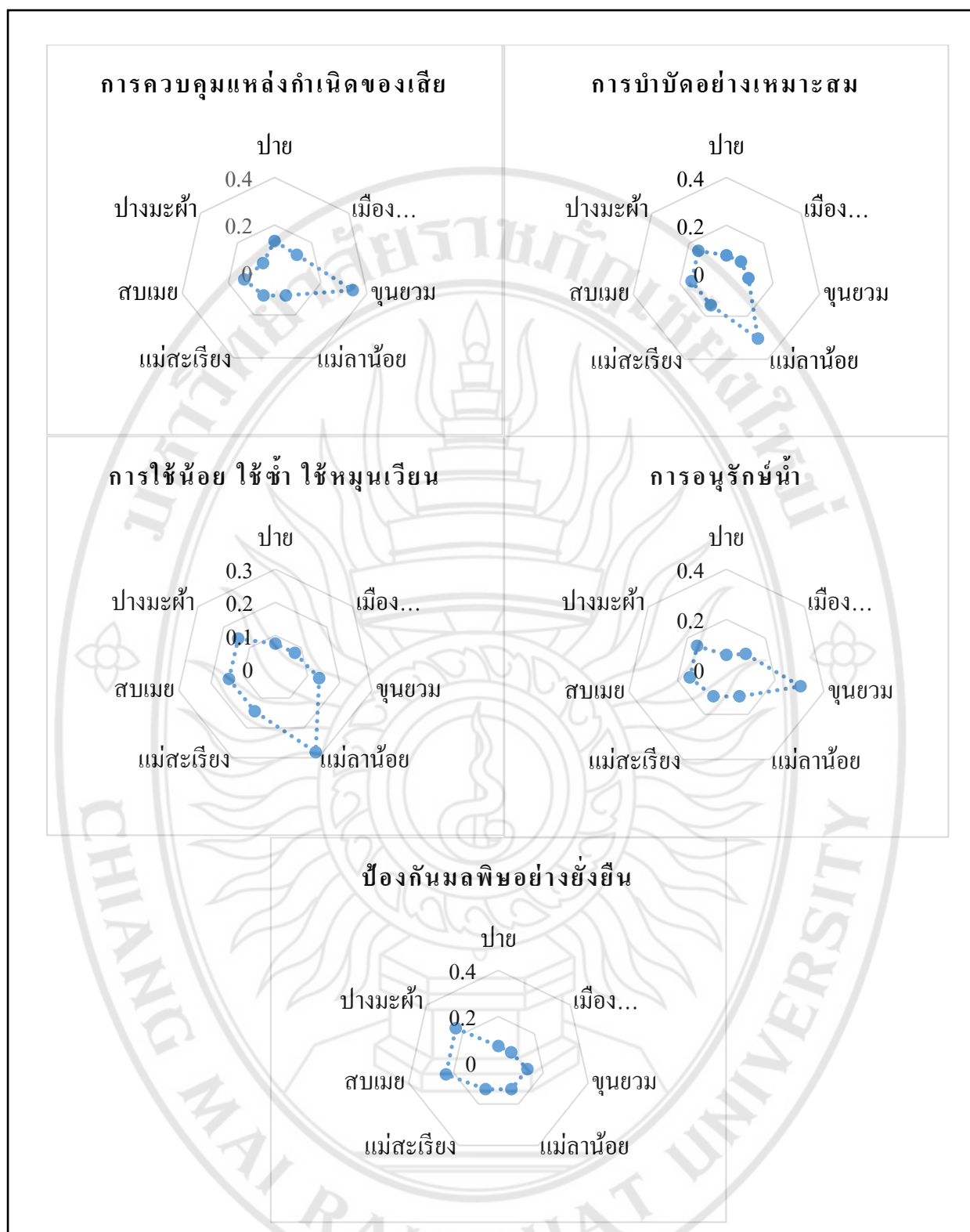
1) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกข้าวคดอย ในระดับทางเลือก

ภาพที่ 4.21 สัดส่วนหลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ปลูกข้าวคดอย

ที่มา: จากการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์ด้านการอนุรักษ์น้ำ มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกพื้นที่ปลูกข้าวคดอยที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 42 รองลงมาคือหลักเกณฑ์ทางด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย การใช้น้อย ใช้น้ำ ใช้น้ำหมักเวียน การป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน และหลักเกณฑ์ทางด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม มีคะแนนร้อยละ 21 14 12 และ 11 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.22 เกณฑ์ในเลือกพื้นที่(รายอำเภอ)ปลูกข้าวคดอยที่เหมาะสม
ที่มา: จากการวิเคราะห์

2) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกข้าวดอยในระดับทางเลือก

หลักเกณฑ์ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอขุนยวมมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 33.78 รองลงมาคืออำเภอปายและอำเภอสบเมย มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 13.17 ขณะที่อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีสัดส่วนร้อยละ 11.93

หลักเกณฑ์ด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอแม่ลาน้อยมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 30.4 รองลงมาคืออำเภอขุนยวม มีสัดส่วนร้อยละ 9.49 ขณะที่อำเภอสบเมย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 14.95 ส่วนอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีสัดส่วนน้อยสุดเพียงร้อยละ 7.79

หลักเกณฑ์ด้านการใช้น้อย ใช้น้ำ ใช้หญ้า ใช้หมุนเวียน พบว่า อำเภอแม่ลาน้อยมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 28.14 รองลงมาคืออำเภอขุนยวม มีสัดส่วนร้อยละ 13.6 ขณะที่อำเภอแม่สะเรียง อำเภอสบเมย และอำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 14.41

หลักเกณฑ์ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน พบว่า อำเภออำเภอปางมะผ้า มีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 23.77 รองลงมาคือ อำเภอสบเมย มีสัดส่วนร้อยละ 23.38 ขณะที่อำเภอขุนยวม อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอแม่สะเรียง มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 12.91

หลักเกณฑ์ด้านการอนุรักษ์น้ำ พบว่า อำเภอขุนยวมมีความได้เปรียบมากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 30.40 รองลงมาคืออำเภอสบเมยและอำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 14.95 ขณะที่อำเภอปายมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 5.69

ภาพที่ 4.23 ตัวอย่างพืชไร่ ชนิดข้าวดอยและการประชุมเกษตรกรผู้ปลูกข้าวดอยในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.4.6 ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก งามา โดยวิธี AHP

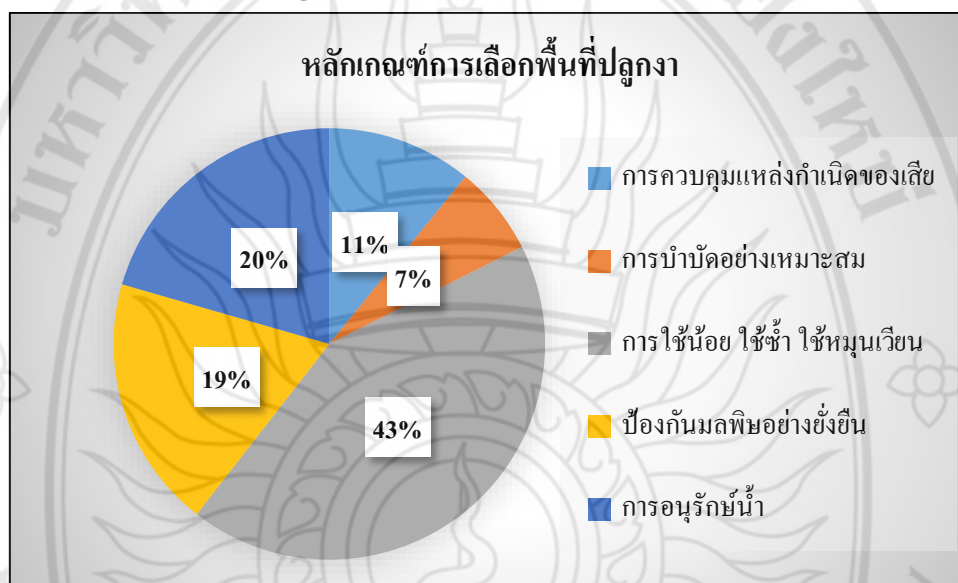
ตารางที่ 4.19 : ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก งามา โดยวิธี AHP

	เกณฑ์	LW	GW	Rank	ทางเลือก	LW	GW	Rank
การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย	0.108763689	0.108763689	4	ปาย	0.07053	0.00767108	5
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.07053	0.00767108	5
					ขุนยวม	0.129929	0.01413154	4
					แม่ลาน้อย	0.143453	0.01560248	3
					แม่สะเรียง	0.143453	0.01560248	3
					สบเมย	0.264267	0.02874266	1
					ปางมะผ้า	0.177839	0.01934238	2
	การบำบัดอย่างเหมาะสม	0.067027562	0.067027562	5	ปาย	0.065099	0.00436346	5
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.068982	0.00462367	4
					ขุนยวม	0.328292	0.02200464	1
					แม่ลาน้อย	0.143751	0.00963529	2
					แม่สะเรียง	0.143751	0.00963529	2
					สบเมย	0.130199	0.00872691	3
					ปางมะผ้า	0.119925	0.00803829	3
	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	0.429475285	0.429475285	1	ปาย	0.176384	0.07575277	2
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.299293	0.12853902	1
					ขุนยวม	0.112018	0.04810891	3
					แม่ลาน้อย	0.112018	0.04810891	3
					แม่สะเรียง	0.097372	0.04181892	5
					สบเมย	0.101457	0.04357338	4
					ปางมะผ้า	0.101457	0.04357338	4
	ป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน	0.189368582	0.189368582	3	ปาย	0.065727	0.01244662	5
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.114267	0.02163857	4
					ขุนยวม	0.246271	0.04663608	1
					แม่ลาน้อย	0.133684	0.02531563	3
					แม่สะเรียง	0.133684	0.02531563	3
					สบเมย	0.133684	0.02531563	3
					ปางมะผ้า	0.172681	0.03270041	2
	การอนุรักษ์น้ำ	0.205364881	0.205364881	2	ปาย	0.145901	0.02996293	2
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.301789	0.06197681	1
					ขุนยวม	0.092658	0.01902879	7
					แม่ลาน้อย	0.112952	0.02319636	5
					แม่สะเรียง	0.102303	0.02100949	6
					สบเมย	0.124709	0.02561085	3
					ปางมะผ้า	0.119688	0.02457965	4

ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกงาในภาพรวม พบว่า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนที่มีความเหมาะสมเป็นพื้นที่ปลูกงาที่เหมาะสมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุด รองลงมาคือ อำเภอขุนยวม และสบเมย ตามลำดับ เนื่องจากการวิเคราะห์ในมุมมองด้านการน้อย ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน ด้านการอนุรักษ์น้ำ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีความเหมาะสมมากที่สุด ในส่วนของด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืนและด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม พบว่า อำเภอขุนยวมจะมีความได้เปรียบมากกว่าอำเภออื่น ๆ ขณะที่อำเภอสบเมยมีความเหมาะสมทางด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย

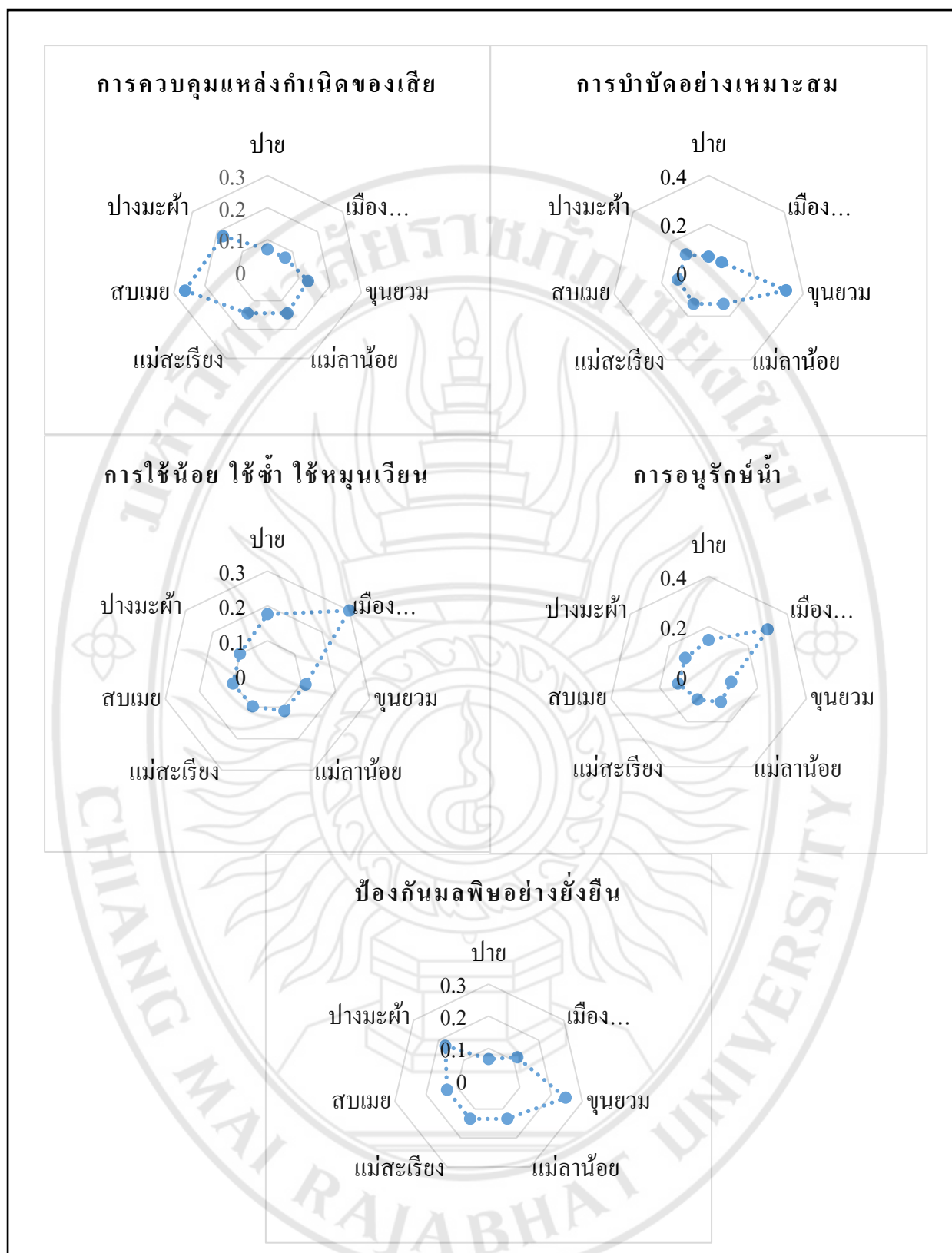
1) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกงาในระดับทางเลือก

ภาพที่ 4.24 สัดส่วนหลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ปลูกงา

ที่มา: จากการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์การใช้น้อย ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกพื้นที่ปลูกงาที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 43 รองลงมาคือหลักเกณฑ์ทางด้านการอนุรักษ์น้ำ ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย และด้านการบำบัดอย่างเหมาะสมการใช้ มีคะแนนร้อยละ 20 19 11 และ 7 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.25 เณฑ์ในเลือกพื้นที่(รายอำเภอ)ปลูกงาที่เหมาะสม

ที่มา: จากการวิเคราะห์

2) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกในระดับทางเลือก

หลักเกณฑ์ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอสบเมยมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 26.43 รองลงมาคืออำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนร้อยละ 17.78 ขณะที่อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอแม่ลาน้อย มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 14.35 ส่วนอำเภอปายและอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีสัดส่วนเพียง 7.05

หลักเกณฑ์ด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอขุนยวมมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 32.83 รองลงมาคืออำเภอแม่สะเรียง และอำเภอแม่ลาน้อย มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 14.38 ส่วนอำเภอปาย มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 6.51

หลักเกณฑ์ด้านการใช้น้ำ ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน พบว่า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 29.93 รองลงมาคืออำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 17.64 ขณะที่อำเภอแม่ลาน้อย และอำเภอขุนยวม มีสัดส่วนร้อยละ 11.20 ส่วนอำเภอแม่สะเรียงมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 9.74

หลักเกณฑ์ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน พบว่า อำเภอขุนยวม มีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 24.63 รองลงมาคืออำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนร้อยละ 17.27 ขณะที่อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอสบเมย มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 13.37

หลักเกณฑ์ด้านการอนุรักษ์น้ำ พบว่า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีความได้เปรียบมากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 30.18 รองลงมาคืออำเภอปาย อำเภอสบเมย อำเภอปางมะผ้า อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอขุนยวม มีสัดส่วนร้อยละ 14.59 12.47 11.97 11.3 10.23 และ 9.27 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.26 ตัวอย่างพืชไร่ ชนิดงา ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.4.7 ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก กล้วย โดยวิธี AHP

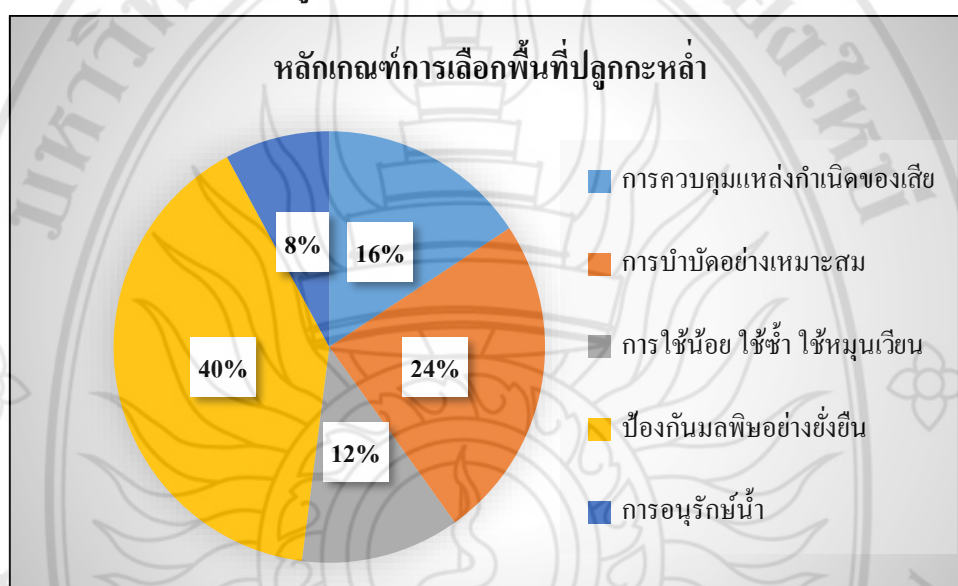
ตารางที่ 4.20 : ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก กล้วย โดยวิธี AHP

	เกณฑ์	LW	GW	Rank	ทางเลือก	LW	GW	Rank
การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกล้วยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย	0.157219038	0.157219038	3	ปาย	0.058887	0.00925817	6
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.106671	0.01677068	4
					ขุนยวม	0.130033	0.02044369	3
					แม่ลาน้อย	0.096614	0.01518961	5
					แม่สะเรียง	0.096614	0.01518961	5
					สบเมย	0.196507	0.0308947	2
					ปางมะผ้า	0.314673	0.04947258	1
	การบำบัดอย่างเหมาะสม	0.243979668	0.243979668	2	ปาย	0.059435	0.01450083	6
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.107663	0.02626748	4
					ขุนยวม	0.131242	0.03202042	3
					แม่ลาน้อย	0.097513	0.02379108	5
					แม่สะเรียง	0.097513	0.02379108	5
					สบเมย	0.218979	0.05342641	2
					ปางมะผ้า	0.287657	0.07018236	1
	การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่	0.11914975	0.11914975	4	ปาย	0.059714	0.00711486	6
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.108168	0.0128882	4
					ขุนยวม	0.131858	0.01571089	3
					แม่ลาน้อย	0.09797	0.01167315	5
					แม่สะเรียง	0.09797	0.01167315	5
					สบเมย	0.253098	0.0301566	1
					ปางมะผ้า	0.251221	0.02993291	2
	ป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน	0.401042025	0.401042025	1	ปาย	0.058887	0.02361619	6
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.106671	0.04277948	4
					ขุนยวม	0.130033	0.05214878	3
					แม่ลาน้อย	0.096614	0.03874639	5
					แม่สะเรียง	0.096614	0.03874639	5
					สบเมย	0.196507	0.07880772	2
					ปางมะผ้า	0.314673	0.12619708	1
	การอนุรักษ์น้ำ	0.078609519	0.078609519	5	ปาย	0.062496	0.00491279	6
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.10865	0.00854093	4
					ขุนยวม	0.132446	0.01041151	3
					แม่ลาน้อย	0.098407	0.00773572	5
					แม่สะเรียง	0.098407	0.00773572	5
					สบเมย	0.220987	0.01737172	2
					ปางมะผ้า	0.278606	0.02190112	1

ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกะหล่ำในภาพรวม พบว่า อำเภอปางมะผ้ามีความได้เปรียบมากที่สุด จากการวิเคราะห์ในมุมมองด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย ด้านการอนุรักษ์น้ำ และด้านการป้องกันอย่างยั่งยืน ทำให้ปางมะผ้ามีความเหมาะสมเป็นพื้นที่ปลูกกะหล่ำที่เหมาะสมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุด รองลงมาคืออำเภอสบเมย ซึ่งมีความเหมาะสมทางด้าน การใช้น้อย ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน ขณะที่อำเภอขุนปายมีความเหมาะสมเป็นอันดับสุดท้ายเมื่อพิจารณาในแต่ละหลักเกณฑ์

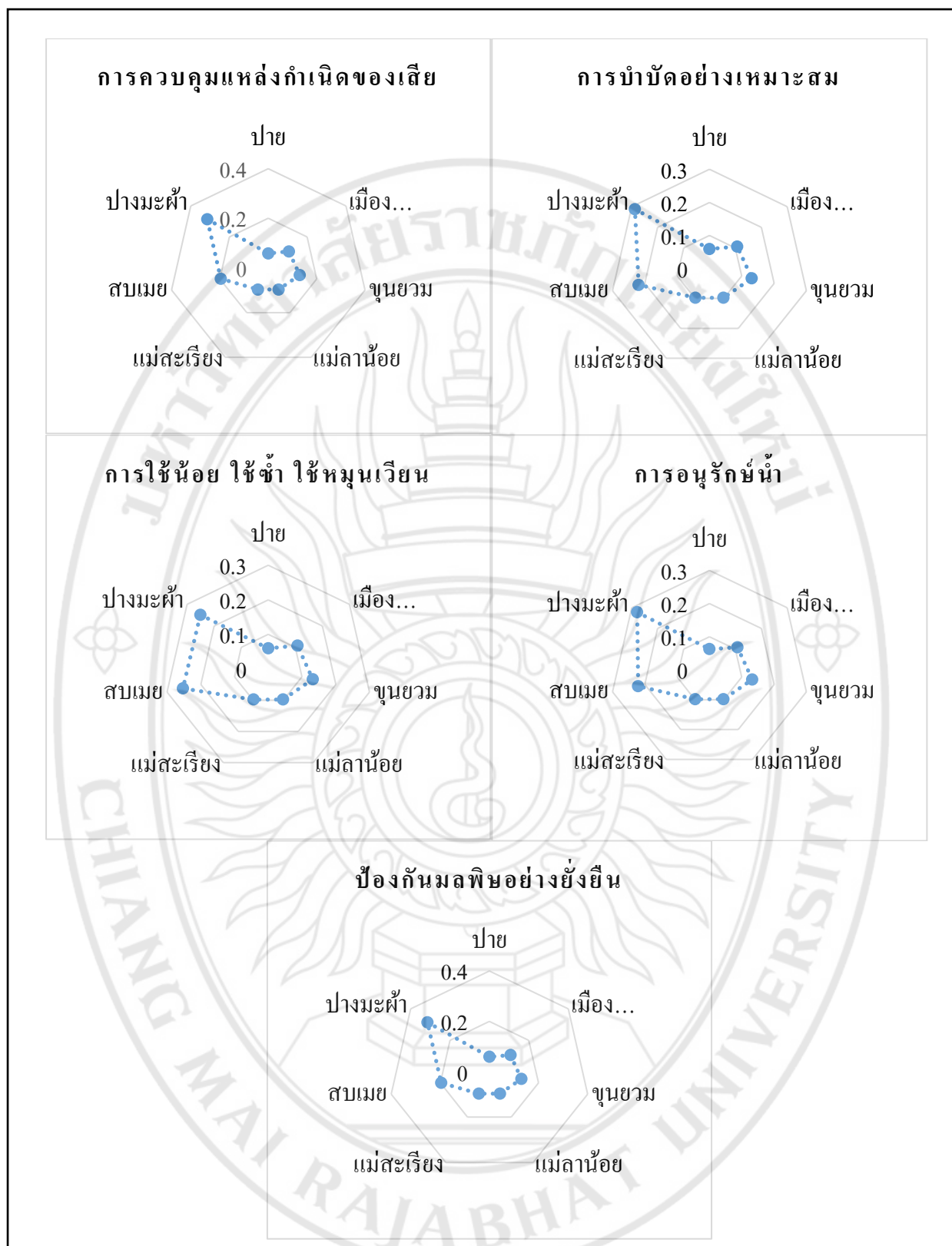
1) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกะหล่ำ ในระดับทางเลือก

ภาพที่ 4.27 สัดส่วนหลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ปลูกกะหล่ำ

ที่มา: จากการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกพื้นที่ปลูกกะหล่ำที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 40 รองลงมาคือหลักเกณฑ์ทางด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย การใช้น้อย ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน และหลักเกณฑ์ทางด้านการอนุรักษ์น้ำ มีคะแนนร้อยละ 24 16 12 และ 8 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.28 เกณฑ์ในเลือกพื้นที่(รายอำเภอ)ปลูกกะหล่ำที่เหมาะสม

ที่มา: จากการวิเคราะห์

2) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกะหล่ำ ในระดับทางเลือก

หลักเกณฑ์ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอปางมะผ้ามีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 31.47 รองลงมาคืออำเภอสบเมย อำเภอขุนยวม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 19.65 13.00 10.67 9.66 9.66 และ 5.89 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอปางมะผ้ามีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 28.77 รองลงมาคืออำเภอสบเมย อำเภอขุนยวม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 21.90 13.12 10.77 9.75 9.75 และ 5.94 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการใช้น้ำ ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน พบว่า อำเภอสบเมยมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 25.31 รองลงมาคืออำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 25.12 13.19 10.82 9.80 9.80 และ 5.97 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน พบว่า อำเภอปางมะผ้ามีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 31.47 รองลงมาคืออำเภอสบเมย อำเภอขุนยวม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 19.65 13.00 10.67 9.66 9.66 และ 5.89 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการอนุรักษ์ น้ำ พบว่าอำเภอปางมะผ้ามีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 27.86 รองลงมาคืออำเภอสบเมย อำเภอขุนยวม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 22.10 13.24 10.87 9.84 9.84 และ 6.25 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.29 ตัวอย่างพืชไร่ ชนิดกะหล่ำ ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.4.8 ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก พักทอง โดยวิธี AHP

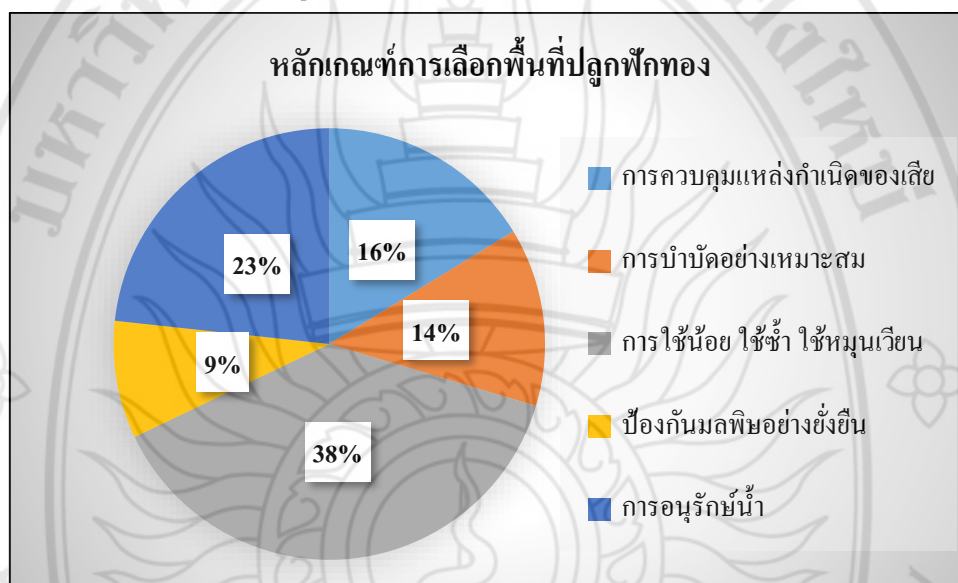
ตารางที่ 4.21 : ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก พักทอง โดยวิธี AHP

	เกณฑ์	LW	GW	Rank	ทางเลือก	LW	GW	Rank
การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกพักทองที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย	0.16267466	0.16267466	3	ปาย	0.293531	0.04775003	1
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.090123	0.01466073	3
					ขุนยวม	0.090123	0.01466073	3
					แม่ลาน้อย	0.172989	0.02814085	2
					แม่สะเรียง	0.172989	0.02814085	2
					สบเมย	0.090123	0.01466073	3
					ปางมะผ้า	0.090123	0.01466073	3
	การบำบัดอย่างเหมาะสม	0.133698385	0.133698385	4	ปาย	0.299769	0.04007862	1
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.0936	0.01251417	5
					ขุนยวม	0.088332	0.0118099	7
					แม่ลาน้อย	0.1872	0.02502835	2
					แม่สะเรียง	0.153567	0.02053164	3
					สบเมย	0.080005	0.01069651	6
					ปางมะผ้า	0.097527	0.01303919	4
	การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่	0.382636509	0.382636509	1	ปาย	0.302946	0.11591829	1
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.085674	0.03278213	5
					ขุนยวม	0.089269	0.03415746	4
					แม่ลาน้อย	0.171349	0.06556426	2
					แม่สะเรียง	0.171349	0.06556426	2
					สบเมย	0.080853	0.03093722	6
					ปางมะผ้า	0.098561	0.03771289	3
	ป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน	0.088208038	0.088208038	5	ปาย	0.253833	0.02239011	1
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.088992	0.00784978	7
					ขุนยวม	0.108482	0.00956899	4
					แม่ลาน้อย	0.19651	0.01733372	2
					แม่สะเรียง	0.161204	0.01421946	3
					สบเมย	0.092725	0.00817911	6
					ปางมะผ้า	0.098255	0.00866686	5
	การอนุรักษ์น้ำ	0.232782408	0.232782408	2	ปาย	0.167389	0.03896532	3
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.083695	0.01948266	7
					ขุนยวม	0.096283	0.02241305	4
					แม่ลาน้อย	0.184813	0.0430212	2
					แม่สะเรียง	0.273388	0.06363996	1
					สบเมย	0.092406	0.0215106	6
					ปางมะผ้า	0.102025	0.02374963	5

ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกพืชทองในภาพรวม พบว่า อำเภอป่าเมี่ยงมีความได้เปรียบมากที่สุด จากการวิเคราะห์ในมุมมองด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย ด้านการป้องกันอย่างยั่งยืน และด้านการใช้น้อย ใช้น้ำ ใช้หมุนเวียนทำให้ป่าเมี่ยงมีความเหมาะสมเป็นพื้นที่ปลูกพืชทองที่เหมาะสมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุด รองลงมาคืออำเภอแม่สะเรียง ซึ่งมีความเหมาะสมทางด้านการอนุรักษ์น้ำ เวียน ขณะที่อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนมีความเหมาะสมเป็นอันดับสุดท้ายเมื่อพิจารณาในแต่ละหลักเกณฑ์

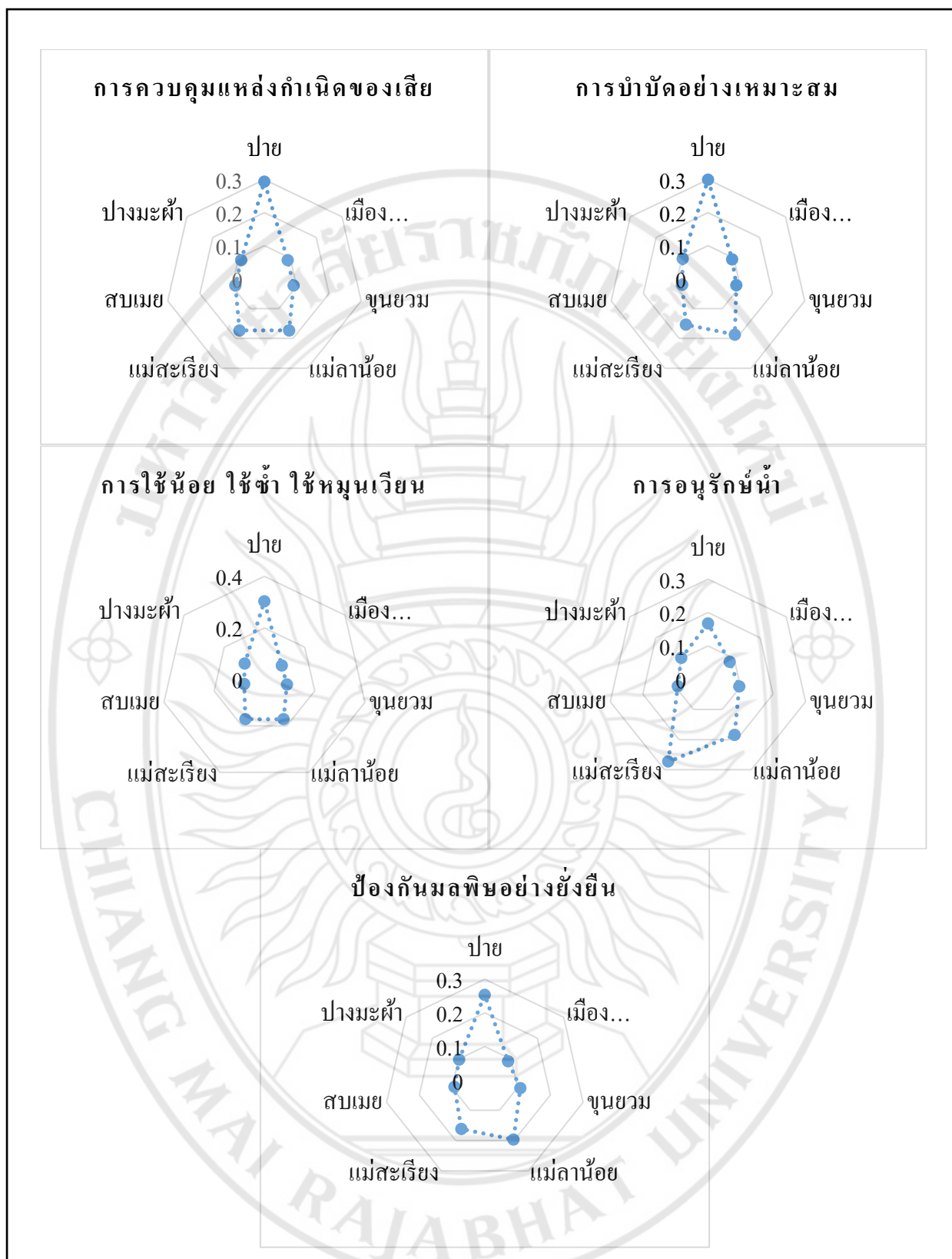
1) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกพืชทอง ในระดับทางเลือก

ภาพที่ 4.30 สัดส่วนหลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ปลูกพืชทอง

ที่มา: จากการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์การใช้น้อย ใช้น้ำ ใช้หมุนเวียน มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกพื้นที่ปลูกพืชทองที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 38 รองลงมาคือหลักเกณฑ์ทางด้านการอนุรักษ์น้ำ ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย ด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม และหลักเกณฑ์ทางด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน มีคะแนนร้อยละ 23 16 14 และ 9 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.31 เกณฑ์ในเลือกพื้นที่(รายอำเภอ)ปลูกพืชทองที่เหมาะสม

ที่มา: จากการวิเคราะห์

2) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกพืชทอง ในระดับทางเลือก

หลักเกณฑ์ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอป่ายมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 29.35 รองลงมาคืออำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอแม่สะเรียง มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 17.30 ขณะที่อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม อำเภอสบเมย และอำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 9.01

หลักเกณฑ์ด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอป่ายมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 29.98 รองลงมาคืออำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง อำเภอปางมะผ้า อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอสบเมย และอำเภอขุนยวม มีสัดส่วนร้อยละ 18.72 15.36 9.75 9.36 8.83 และ 8.00

หลักเกณฑ์ด้านการใช้น้ำ ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน พบว่า อำเภอป่ายมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 30.29 รองลงมาคืออำเภอแม่ลาน้อยและอำเภอแม่สะเรียง มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 17.13 ขณะที่อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และสบเมย มีสัดส่วนร้อยละ 9.86 8.93 8.57 และ 8.09 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน พบว่า อำเภอป่ายมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 25.38 รองลงมาคือ อำเภอแม่ลาน้อย อำเภอแม่สะเรียง อำเภอขุนยวม อำเภอปางมะผ้า อำเภอสบเมย และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มีสัดส่วนร้อยละ 19.65 16.12 10.85 9.83 9.27 และ 8.90 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการอนุรักษ์น้ำ พบว่า อำเภอแม่สะเรียงมีความได้เปรียบมากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 27.34 รองลงมาคืออำเภอแม่ลาน้อย อำเภอป่าย อำเภอขุนยวม อำเภอสบเมย อำเภอปางมะผ้า และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มีสัดส่วนร้อยละ 18.48 16.74 10.20 9.63 9.24 และ 8.73 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.32 ตัวอย่างพืชไร่ ชนิดพืชทอง ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

4.4.9 ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก ด้วย วิธี AHP

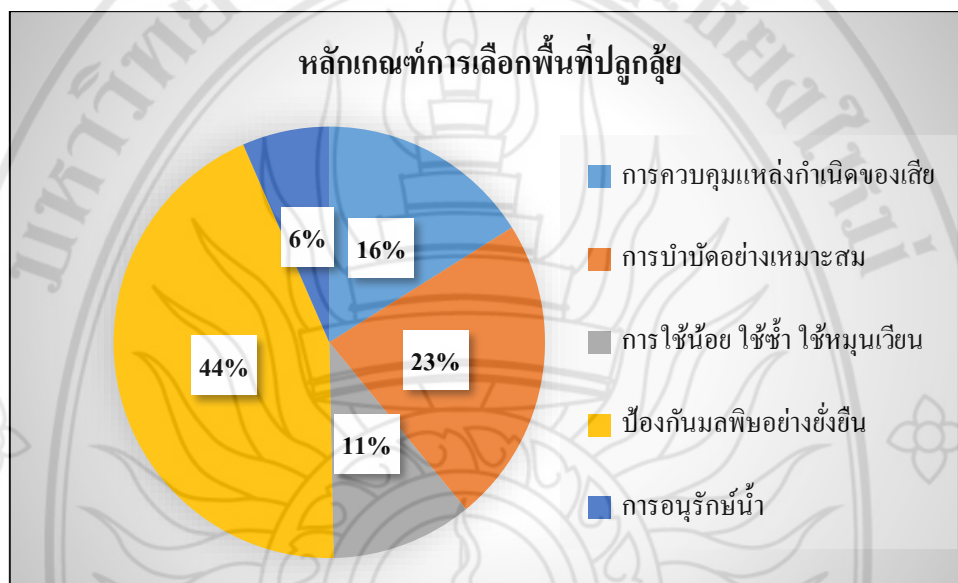
ตารางที่ 4.22 : ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่เหมาะสมปลูก ด้วยวิธี AHP

	เกณฑ์	LW	GW	Rank	ทางเลือก	LW	GW	Rank
การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกด้วยที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย	0.160736092	0.160736092	3	ปาย	0.076823	0.01234824	4
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.14746	0.02370209	2
					ขุนยวม	0.133558	0.02146754	3
					แม่ลาน้อย	0.271648	0.04366363	1
					แม่สะเรียง	0.133558	0.02146754	3
					สบเมย	0.103396	0.0166195	5
					ปางมะผ้า	0.133558	0.02146754	3
	การบำบัดอย่างเหมาะสม	0.230008377	0.230008377	2	ปาย	0.076723	0.01764682	6
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.147267	0.03387256	2
					ขุนยวม	0.120808	0.02778686	4
					แม่ลาน้อย	0.271292	0.06239953	1
					แม่สะเรียง	0.147267	0.03387256	2
					สบเมย	0.103261	0.02375086	5
					ปางมะผ้า	0.133383	0.03067918	3
	การใช้ประโยชน์ที่ดิน	0.106046272	0.106046272	4	ปาย	0.076122	0.00807244	7
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.146114	0.01549482	2
					ขุนยวม	0.137891	0.0146228	3
					แม่ลาน้อย	0.28522	0.03024653	1
					แม่สะเรียง	0.119862	0.01271095	5
					สบเมย	0.102452	0.0108647	6
					ปางมะผ้า	0.132339	0.01403402	4
	ป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน	0.437856353	0.437856353	1	ปาย	0.072759	0.03185799	7
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.147987	0.06479714	3
					ขุนยวม	0.121399	0.05315539	5
					แม่ลาน้อย	0.246918	0.10811471	1
					แม่สะเรียง	0.173135	0.07580817	2
					สบเมย	0.103766	0.04543464	6
					ปางมะผ้า	0.134036	0.05868831	4
	การอนุรักษ์น้ำ	0.065352906	0.065352906	5	ปาย	0.07839	0.00512302	7
					เมืองแม่ฮ่องสอน	0.150467	0.00983348	3
					ขุนยวม	0.123434	0.00806675	5
					แม่ลาน้อย	0.223594	0.0146125	1
					แม่สะเรียง	0.176036	0.01150449	2
					สบเมย	0.111797	0.00730625	6
					ปางมะผ้า	0.136282	0.00890642	4

ผลการวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกล้วยในภาพรวม พบว่า อำเภอแม่ลาน้อยมีความได้เปรียบมากที่สุด จากการวิเคราะห์ในมุมมองด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย ด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม ด้านการใช้น้อย ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน ด้านการป้องกันอย่างยั่งยืน และด้านการอนุรักษ์น้ำ ทำให้อำเภอแม่ลาน้อยมีความเหมาะสมเป็นพื้นที่ปลูกกล้วยที่เหมาะสมในจังหวัดแม่ฮ่องสอนภายใต้ความร่วมมือของชุมชนมากที่สุด รองลงมาคืออำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน และอำเภอแม่สะเรียง ตามลำดับ

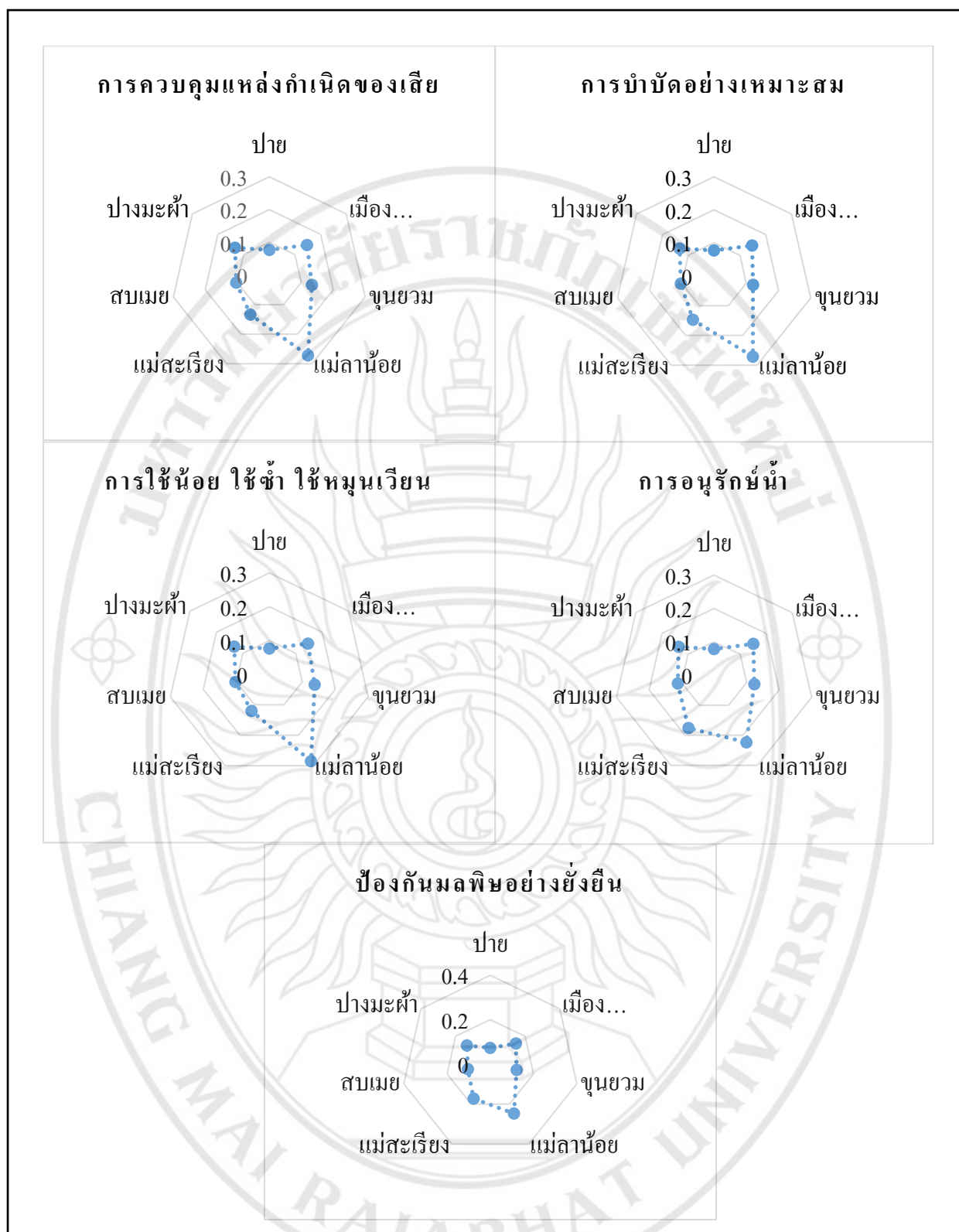
1) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกล้วย ในระดับทางเลือก

ภาพที่ 4.33 สัดส่วนหลักเกณฑ์การเลือกพื้นที่ปลูกกล้วย

ที่มา: จากการวิเคราะห์

จากการวิเคราะห์ AHP พบว่า หลักเกณฑ์การป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกพื้นที่ปลูกกล้วยที่เหมาะสมมากที่สุดด้วยระดับคะแนนร้อยละ 44 รองลงมาคือหลักเกณฑ์ทางด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม การควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย การใช้น้อย ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน และหลักเกณฑ์ทางด้านการอนุรักษ์น้ำ มีคะแนนร้อยละ 23 16 11 และ 6 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.35 เกณฑ์ในเลือกพื้นที่(รายอำเภอ)ปลูกกล้วยที่เหมาะสม
ที่มา: จากการวิเคราะห์

2) การวิเคราะห์หาพื้นที่ปลูกกล้วย ในระดับทางเลือก

หลักเกณฑ์ด้านการควบคุมแหล่งกำเนิดของเสีย จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอแม่ลาน้อยมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 27.16 รองลงมาคืออำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มีสัดส่วนร้อยละ 14.75 ขณะที่อำเภอขุนยวม อำเภอแม่สะเรียง และอำเภอปางมะผ้า มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 13.36 ส่วนอำเภอสบเมยมีสัดส่วนเพียงร้อยละ 10.34

หลักเกณฑ์ด้านการบำบัดอย่างเหมาะสม จากการวิเคราะห์พบว่า อำเภอแม่ลาน้อยมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 27.13 รองลงมาคืออำเภอแม่สะเรียง และอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน มีสัดส่วนเท่ากันร้อยละ 14.73 ส่วนอำเภอเมืองปางมะผ้า อำเภอขุนยวม อำเภอสบเมย และอำเภอปาย มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 13.34 12.08 10.33 และ 7.67 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการใช้น้อย ใช้ซ้ำ ใช้หมุนเวียน พบว่า อำเภอแม่ลาน้อยมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 28.52 รองลงมาคือ อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอขุนยวม อำเภอปางมะผ้า อำเภอแม่สะเรียง อำเภอสบเมย และอำเภอปาย มีสัดส่วนเพียงร้อยละ 14.61 13.79 13.23 11.99 10.25 และ 7.61 ตามลำดับ

หลักเกณฑ์ด้านการป้องกันมลพิษอย่างยั่งยืน พบว่า อำเภอแม่ลาน้อยมีความได้เปรียบมากที่สุด สัดส่วนร้อยละ 24.69 รองลงมาคืออำเภอเมืองแม่สะเรียง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม อำเภอสบเมย และปาย มีสัดส่วนร้อยละ 17.31 14.8 13.4 12.14 10.38 และ 7.61

หลักเกณฑ์ด้านการอนุรักษ์น้ำ พบว่า อำเภอแม่ลาน้อยมีความได้เปรียบมากที่สุด มีสัดส่วนร้อยละ 22.36 รองลงมาคืออำเภอแม่สะเรียง อำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน อำเภอปางมะผ้า อำเภอขุนยวม อำเภอสบเมย และอำเภอปาย มีสัดส่วนร้อยละ 17.6 15.05 13.63 12.34 11.18 และ 7.84 ตามลำดับ

ภาพที่ 4.35 ตัวอย่างพืชไร่ ชนิดกล้วย ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน

ภาพที่ 4.36 : สรุปภาพรวมประเภทพืชทางเลือกที่เหมาะสมในแต่ละอำเภอของจังหวัดแม่ฮ่องสอน

